

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, október 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszereltek: Majdnem püspök ur.
A képviselőház ülése.
Egyről-másról. Irta: Lux Terka.
Az ország iparosai az önálló vámterület
mellett.
Műkedvelők tárlata.
Sikkasztás az angol banknál.
Matavovszky Nándor halála.
Vasuti katasztrófa.
Ferenz Ferdinánd torontái vadászatai.
Hármas gyilkosság.
A tisztviselők adóssága.
Törvényszék a kórházban.
A második sporttelep.
Szerencsétlenség a pályaudvaron.
Az államfogloly balesete.
Nászutazók kocsija.
A végrehajtó merénylete.

Majdnem püspök ur.

Arad, október 18.

Mangra Vazul és Mohamed koporsója között, évszázadokon keresztül nem volt semmiféle hasonlatosság. Egyszer aztán csak megesezt, hogy egyiküket püspökké választották Aradon. Azóta ég és föld között lebeg mindakettő.

Mert az már mégis csak nevetséges komédia, a mi az aradi püspöki székek történet!

Mangrát püspökké választották a Tökli-téri templomban körülbelül egy emberöltővel ezelőtt.

Román honfitársainknak ez a választása

nem tetszett se nekünk, se másnak. A magas papiszékbe egy rovott politikai multu, fanatikus magyargyűlölő, veszedelmes, megbizhatatlan, izgága ember került, aki a püspöksüvegért nem átalott csörgős bajzó sapkát ölteni fejére, és nem restellett hónapokon át magyarbarát komédiás-ruhában járni, magyar zászlót tűzni ki március tizenötödikén, kivilágítani Kosuth százéves születése napján, fekete lofogóval busulni együtt a magyar nemzettel október hatodikán, — mind csak azért, hogy kivezekelje a magyar kormánytól a megváltó szankciót.

De a kormány nem mozdul.

És harcba küldte Majdnem püspök ur egész Biharországot. A kinek egy-egy latnyi sulya volt Budapesten, azt szalajtották fel Széll Kálmánhoz, hogy így meg úgy, nagy igazságtalanság készül a hármas bérc honában, mert Rákóczy óta nem élt itt magyarabb magyar Mangra Vazulnál.

Rohantak Bécsbe a gutgesinnt dákók, s panaszos könyeik árja nyomán ladikon járt a Burgwache a császári palota udvarán. Bukarestből csomagszámba jött a levél Bécsbe, s Goluchowszky inasa, állítólag, annyi szerecsen gyereket váltott ki az elhasznált román levélbéllyegekkel, mint a mennyi szavazatot Mangra kapott az aradi püspökválasztáson.

Hiába, hiába, Széll Kálmán csak nem mozdult.

Egyszer az országgyűlést kellett elnapolni, máskor a kiegyezést csinálni meg,

azután a Házat hívni egybe, most a civilistát emelni, megrendszabályozni a kóbor cigányokat, vendéglátni a vendéglősöket, tűrni a prágai sikkasztást, szemmel kísérni a macedon forrongást, előkészíteni a főrendek összeférhetetlenségét, várni a bur tábornokokat, és végezni az isten tudja még mit nem, a mi mind-mind lehetlenné tette a kormányelnöknek, hogy ennek a kérdésnek egy rövid fél óracska szenteljen a miniszter-tanácsban.

Idelenn Aradon pedig a románság körében folyik ezalatt szép csöndesen az egyházi és társadalmi anarchia.

Mangráék, Velicsék, Russu Sirianuék még nem terpeszkedhettek el kényelmesen a püspöki lakban. De Hamzsáékat, Beleséket már kilökték onnét. A gyűlölködő szenvedély még nem helyezte el butorait a püspöki aulában, de a békét már rég kihajigálták az ablakokon.

A szentegyház körül birkózók tülekedése pedig kihat a társadalomba is. Mangráék ujságja valóságos hajtóvadászatot indított a Hamzsa-párt ellen, s napvilágra kerül a legkisebb ezüst kanál is, a mely egyik-másik dzsentlmén multjában éktenkedik.

Egy nagy vásári verekedés színéhez hasonlít az aradi egyházmegye ábrázata. Olyan terület ez, ahol mindenki fojtogat és ahol mindenkit fojtogatnak.

Csak főtisztelendő Majdnem püspök ur ül nyugodtan nagyváradi rezidenciájában és jegyzeti pontosan a dátumokat,

TÁRCA

Rossz időben.

Irta: Szabolcska Mihály.

Odakivül áll az ős javában,
Itt jó most csak a meleg szobában,
Mérgeledik a szélvész odaküli,
Mintha bizony adna rá valaki!

Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi nekünk
Ami csendes, családi tűzhelyünk.
Hejh, ilyenkor tudjuk csak, mi lehet
Ugy élni át árván az életet!

— Gondviselő, jóságos Istenünk,
Mostanában ne törődj mivélünk.
Vedd számba a magános szíveket,
S járj azokkal, oh örök Szeretet!

A különös kastély.

Irta: Pakots József.

I.

A Nyárad partján torz ábrázattal bámult a vizparti füzesekre a különös kastély. Mint-ha Janus-arca lett volna a különös épület-tömegnek az egyik arcával sirt, a másikkal nevetett.

A bárók laktak benne. Sárdy Lőrinc báró és a felesége, Korláth Katinka grófnő, a rideg, vallásos csillagkeresztes hölgy.

A báró a kastély jobb szárnyát lakta. Vidám, kacér építmény volt a jobb szárny, könnyű, franciás fedelével, karcsu testével szinte lebegett a csillogó víz felett, amely szelíd habjaival ott suhant el a kastély lábainál.

Az épület balszárnyában tengette napjait a báróné. Ez épület-részt majd agyonnyomta nehéz, ó-német födele, amely ridegen, élesen tört a magasba. Látni lehetett, hogy a jobb szárnyat a báró építette újra, a maga bizarr kedvtelése szerint.

Sárdy Lőrinc báró a holondját járta már kora ifjúságától. Vad, duhaj természet volt és siheder-korában már váltó-adóságokkal kedveskedett az édesapjának, Sárdy Adám bárónak.

Alighogy elérte a nagykorúság idejét, azonnal összeházasították Korláth Katinka grófnővel, a ványadt, szigorú honleánnyal, aki tizenhat éves fejjel zászlóanyai tiszteket töltött be a hadastyán-egyesületekben.

Ez a házasság jó iskola lesz, gondolták a Sárdy-családban, mert nem volt még ember, akiből a Korláth-leányok ne csináltak volna szelídített orosziant.

Ezutal némi csalódással járt e reménység. Rideg emberi számítás szerint a házasságkötés után rövid hat hétre (ezek voltak a mézes hetek,) Sárdy Lőrinc báró már kirugott a hám-

ból. Olyan rugás volt ez, hogy a báró száz hold földje Erdélyből azonmenten egy észak-magyarországi zászlós ur birtokába röpült. A báró kártyázott.

Az oroszianszelidítő honleány azonnal megkezdte javító munkáját. Szelíd, jóságos arccal lépett az ura elé és kenetteljes hangon rákezdte:

— Uram, fogja e könyvet. Az apostolok könyve. Azt hiszem, jobb olvasmány a sátn biblijájánál.

A báró kezébe vette az apostolok könyvét. Megnézte a lapszámait és komikus hűledezéssel kiáltott fel:

— De grófnő, hiszen ennek kétszázhatvan lapja van. Ezt én nem tudom végigolvasni. Már csak mégis könnyebb mesterség a harminckétlevelű bibliát betűzgetni.

— Báró ur! — sikoltott fel iszonyodva a báróné és keresztet vetett magára. A pogány beszéd megrendítette és görcsös kis testén fuldokló zokogás reszketett végig.

A báró gyöngéden karolta át az elalélt aszszonyt és bevezette a saját lakosztályába. Maga tartotta a szagos üveget az orra alá s mikor a grófnő hálásan mosolyogva ráemelte réveteg tekintetét, apai jósággal mondta:

— Ne izgassa fel magát, édesem, hiszen még visszanyerhetem én tisztesen azt az elvesztett száz holdat!

A báróné erre a biztatásra egészen magához tért. Szikár alakja kipattant, mint a rugó

hogy isten ments el ne szalasszon valamely hazafias ünnepet.

Hát meddig tart még ez a bolondos állapot?

A kormány időközönként igyekezik ugyan azt a hitet ébresztetni, hogy a megerősítés dolgában folyik a munka, de a valóságban nem mozdul az ügy egy tapodtat sem. Negyedévenként egyszer hire járt a lapokban, hogy Mangra Vazul multja iránt kérdést intéztek egy nyaláb főispánhoz, polgármesterhez, több tan- és biztosító intézethez, királyi ügyészségekhez, képviselőkhez, a bécsi Creditoren-vereinkhez, a meteorológiai intézethez és még nagyon sok máséhoz, akiknek meghallgatása nélkül a szankció ügyében dönteni nem lehet.

De a kérdés csak eldöntetlen marad.

Pedig ez így nem tarthat tovább.

Nem tarthat tovább azért, mert a hazai és külföldi románok a magyar kormány gyávaságát látják a végnélküli habozásban. És mert a gyámoltalan této-vázás megtépi bennünk magyarokban is a kormány határozottságába helyezett bizalmat. Valaminek történni kell már ez ügyben.

Ha megsemmisíteni nem merik, hát erősítsék meg Mangra választását. Tegyenek úgy, mint a kétségbeesett beteg, ki a haláltól való félelmében fejbőlövi magát. Csak tegyenek már valamit.

Mert ha ez az agyonpártoskodott szegény társadalom ki is bírná még egy pár holdujulásig a bizonytalanságot, van valaki nagy Magyarországon, aki isten ugye, nem soká bírja már a nagy hazafiságot: ez pedig — az ég és föld között lebegő Mangra Vazul, a nagytehetségű színművész, az aradi Majdnem püspök ur.

Lukács László a királynál, Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy ő Felsége ma délelőtt közel egy óráig tartó magánkihallgatáson fogadta Lukács László pénzügyminisztert.

A pénzügyi bizottságból. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délelőtt az országos ülés előtt gyűlést tartott Fekete Miksa elnökle

alatt. A kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és gróf Wickenburg Márk államtitkár és Sárkány min. tanácsos voltak jelen. A bizottság az ország némely törvényhatóságában mutatkozó keresethiány enyhítése céljából elrendelendő közuti munkák költségeiről szóló javaslatot tárgyalta, a melyet Neményi Ambrus előadó ismertetett, kiemelve, hogy ezeket az inségmunkákat még részben az előbbi kereskedelmi miniszter végeztette, főként a felvidéki vármegyék nyomorának enyhítésére. Hieronymi Károly felhozta, hogy az egyes törvényhatóság szerint nagy az aránytalanság az utépités keresztülvitele és az utadó nagysága tekintetében. Kérde, hogy mely vármegyék részesülnek e rendkívüli segélyben? Wickenburg gróf államtitkár és Sárkány miniszteri tanácsos felvilágosításai után Széll Kálmán miniszterelnök összefoglalta azokat a szempontokat, a melyek a vármegyék utépitési segélyének megszabásánál irányadók. Miklós Odön Borsodmelye feliratát említette fel, míg Kossuth Ferenc a szolnok-ceglédi második vasuti vágány kiépitését sürgette. Neményi Ambrus előadó zárószava után, a melyben a Háznak betérjesztendő jelentését ismertette, a bizottság a javaslatot elfogadta.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 18.

Apponyi Albert gróf, a Ház elnöke még ma is panasszal kezdte meg az ülést. A bizottságok mindeddig nem alakultak meg és ezért még egy utolsó intelmet irányított le az elnöki emelvény magaslatairól.

Némi alakítások után megkezdte a Ház a kvótáról való királyi kézirat tárgyalását. Az első szónok Beöthy Ákos volt, a ki tagadhatatlanul nagy figyelemben kezdte meg beszédét, a melyet az egész Ház érdeklődéssel hallgatott meg, különösen a mit az osztrákok halálatlanságáról mondott, abban egyetértett vele az egész Ház.

Az egyedül álló politikust a függetlenségi párt tárogatta majdnem végig, itt aztán kacéran a néppártra pislantott egy egyház politika-ellenes passzussal, de ezért a szabad-elvű-tábor ellene zudult, a néppártnál pedig hatást el nem ért, mert az Ausztria szidálmai közepette — elszállingózott a folyosóra.

A tárgyhöz még többen vannak felirakozva. És hogy az ülés minél élénkebb legyen, négy interpellációt is meg kellett hallgatnia a

Háznak, a melynek karzatai ma is a zsufolóság megteltek érdeklődő közönséggel.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnöki bejelentések.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László miniszter.

Elnök az ülés megnyitása után bemutatja a beérkezett kérvényeket. Madarász Imre és Rakovszky István, mint az összeférhetlenségi bizottság tagjai letették az esküt. Az elnök ezután felolvasta azon 80 képviselő nevét, a kik közül az összeférhetlenségi bizottságokat esetéről-esetre kisorsolni fogják. A jegyzékbe Kemény János helyett, a ki már nem képviselő, Bethlen István grófot tették.

Neményi betérjeszti a közmunkák létesítéséről szóló jelentést.

Elnök bejelenti, hogy Lengyel Zoltán az osztrák honvédelmi miniszternek küldött királyi kézirat s illetve annak a hivatalos lapban történt megjelenése. Hellebronth Géza a kormányának a kath. nagygyűlésen való meg nem jelenése és Visontai Soma a tengerszem ügyében fognak interpellálni.

Következett a napirend.

Királyi kézirat a kvótáról.

Beöthy Ákos: Az ellenzéki lobogó becsületeért szóval fel, bár tudja, hogy a túldult kapacitálni nem lehet. A királyi kéziratot sem alaki, sem anyagi szempontból nem fogadja el. Alaki szempontból azért, mert a kvóta megállapítása handbiléttel történt, de ilyen handbilét alatt érte az utóbbi időben a legtöbb csapás Magyarországot, mert ezzel nevezik ki a minisztereket is. (Derűtség.) A kvótát törvényjavaslat alakjában kellett volna megállapítani már azért is, nehogy az ország közjoga homályban maradjon. De nem fogadja el a kéziratot anyagi szempontból sem, mert ezt a magas kvótát az ország el nem viselheti.

A 67-es kiegyezés szinte csődöt mondott, mert fenntartásának előfeltételei nem tartattak be. Szerinte ennek hármas előfeltétele volt. Az első az volt, hogy az uralkodóház hagyjon fel a hagyományos osztrák politikával; a második előfeltétel volt, hogy az ország ne osztrák bürokratákkal, hanem szabad nemzettel tárgyaljon és a harmadik feltétel az volt, hogy oly miniszterek üljenek a piros bársonyszékben, akik az ország érdekeit megtudják védeni.

Sorra veszi az előfeltételeket. Az uralkodóház ma sem hagyott fel hagyományos osztrák politikájával, pedig e politikát Sellaferinonál és Königrátránál nagy csapás érte. A militarizmus nálunk túltengésben van és szerinte ez az oka a hadsereg gyengeségének. Az osztrák hadsereget megverték a multban, és megverik

és szürke, acélos szemével hidegen mérte végig a bárót.

— Adieu! — mondta méltósággal — és átsuhant a saját lakosztályába.

II.

Két egymás mellé rendelt élet ettől fogva külön szakadt egymástól. A báró pusztá gavalléroságból megpróbálta egy izben a közeledést, de a grófnő hideg és hajthatatlan maradt.

Sárdy Lőrinc báró egy csöppet sem rendült meg. Arra, hogy beadja a derekát, semmi hajlandóságot sem árult el és most már függetlenül a grófnőtől osztotta be az életét. Folytatta a legénykori bolondságait s a Nyárad-parti kastély jobb szárnyát újra építtette.

Vidám mulatozások járták innen tovább a nyárádi kastély egyik felében. A környék nem s urai itt dorbézoltak hajnalszakadtáig és paprikás jóvedvvel innen indultak el medvét ölni a háromszéki havasok közzé.

A grófnő ezalatt Mária képeket festetett a kis falusi templomoknak és a megyés püspökkel egyetemben oltár egyleteket alapított.

Nyáron által Sárdy báró felpakkolt és külföldi verseny-győpökön folytatta bolondságait. Ilyenkor a nyárádi kastély teljesen kiürült. Mert a grófnő is utrakelt és sorra látogatta a külföldi kegyhelyeket. Felkereste a pápát is, akinek gyomorhajára kitűnő ásványvizet vitt ma-

gával. Egy ilyen ásványvizet az egyház meg is szentelt és a grófnő hevére nevezett el.

Sárdy Lőrinc báró csak közvetve értesült a grófnő kegyes cselekedeteiről. Mulatott rajtuk, de csak egy izben kockáztatott meg istentelen megjegyzést a barátai előtt:

— Hát nincs jó dolgom? — kérdezte csufondárosan — a grófnő még életében levezekli a bűneimet.

III.

Egy átdorbézolt éjszaka után — jó későn volt már, a báró az ötven évet szántotta — a nyárádi kastély ura borgőzös fejével akart ágyba dűlni. Inasa épen a hálóköntöst segítette rá, amikor a báró hirtelen feloldított. Kétségbeesett, vad kiáltás volt, olyan, mint a hirtelen megsebzett oroszlané és a megriadt ember erőltlenül omlott az ágya szélére.

Az inas ijedten kapkodott jobbra-balra. Sárdy Lőrinc báró meredt tekintettel bámult maga elé és rémültem tapogatta a lábát. Erős, intenzív fájdalmat érzett, valami csontigmenő hasgatást.

— Mi ez? — kérdezte értelmetlenül.

— Talán a köszvény, méltóságos uram! — jegyezte meg alázatosan az inas.

Sárdy Lőrinc báró éktelen dühbe jött. Nagyott csapott öklével az ágy szélére és vérben forgó szemekkel kiáltott rá az inasra:

— Hazudsz, gazember! Takarodj, mert lelőlek!

Az inas hanyatt-homlok futott ki.

— Nehány perc mult Sárdy Lőrinc vizszacsöngette a szepegő inast. Már egészen megszédült és bizonytalanul kérdezte:

— Ismered a grófnő szobalányát?

— Igen.

— Jól van. Hát tudd meg tőle titokban, hogy volt-e a grófnőnek valaha köszvénye?

— Oh, hogyne, méltóságos uram. Sokszor hallottam már erről.

— A báró sóhajta hanyatlott vissza ágyába. Kiküldte az inast és elgondolkozott. Széles, félős érzések lepték meg és sajnálattal gondolt a grófnőre. Most már értette a rideg visszavonultságot, az életbeli örömtelenséget. Szegény grófnő.

Sárdy báróval először esett meg életében, hogy gondolataiban hozzáközeledett a feleségéhez. A fájdalom közönségében önkénytelenül megérezte életük közönségét is és valami különös ötlet kezdte melengetni.

Vége tehát az eddigi életnek. A grófnőnek igaza van, csak a nyugalmas, csöndes élet a szép és célszerű. A báró felkelt és a fájdalomtól néha fel-felszisszentve, sietve kezdett egymaga öltözködni. Felkeresi a grófnőt. Ezentúl az életük egymás mellé lesz rendelve.

IV.

A komor, ó-német fedelű kastély-szárnyban mosolyogva ébredt fel a grófnő. A szobalánya felbuzta a nehéz függönyöket s a korai tavasz szelid fénye hirtelen előntötte a hálószobát.

a jövőben. A mai rendszer azért is rettenetes, mert a hadügyminiszter senkinek sem felelős, temérdek pénzt követel és kap, s a pénz elkalodva, gazdája ép úgy nem akad, mint az esküteri-híd bajának. (Derűtlenség.) Az oka ennek az, hogy a kormány felfelé karsamadínerez s a többség úgy táncol, a hogy a kormány fűtyöl.

Mi mindig testvériesen éreztünk Ausztria iránt. Kossuth Lajos 1848. márciusban az osztrákoknak alkotmányt követelt, nem is volt Bécsben ünnepelebb ember Kossuthnál, de követelményét a reakció nyomta el. A szabadságharc után osztrák és cseh beamterek özönlöttek el az országot. Frankenburg, akkori szellemes magyar író így szedte össze őket: Bamberl, Hamperl, Buberl, Huboda, Jaboda, Prohászka, Zantocsek, Pantocsek, Racsanek. (Derűtlenség.)

Minden testvéries érzelmünket és viselkedésünket azzal bálálták meg az osztrákok, hogy kizsákmányoltak bennünket és mindenkép izgattak ellenünk, hogy a kvótánkat felemeljék. Holott ezt a monarchiát csupán Magyarország állami egysége tartja fenn évek óta. Mi testvéri szellemet tartunk fenn, ők sivár, üzleti, sylocki szellemet. (Elénk tetszés.) A politikai tisztesség dolgában más a nézete az osztrák és más a magyar embernek. De hát ugyis minden hasztalan. Gazdaságilag együtt úgy sem boldogulunk. Fel is ut, le is ut, el kell válnunk és mondjuk rá: gyöngyház, ha leszakad, lesz más! (Elénk helyeslés balról.) Andrássy Gyula óta nem volt szerinte céltudatos, önérzetes minisztere Magyarországnak. Őz a kormány nem tudta megvédeni az ország anyagi érdekeit sehol. Ez az oka annak, hogy a kvótát minden tiltakozásunk dacára felemelték. Ez a palota sem nekünk való, akik Ausztria tartománya vagyunk és népünk zegény. Pirul is miatta, de az osztrákok örültek neki, mert még ezért is sürgették a kvóta felemelését. Az egyházpolitikával is okolja a kvóta felemelését. (Ellentmondások.)

Nagyrabecsüli Széll tehetségét, de nem ért vele egyet semmiképen, mert nem érheti el, a miként Széll akarja, a kör négyesgüsitését: a Deák-párti politikának az osztrák politikával való kiegyezhetőségét. A kéziratot nem fogadja el. (Elénk helyeslés az ellenzéken.)

A királyi döntés.

Vertán Endre: Pártja semmiféle kvótát sem fogad el. De a királyi döntés alakilag is érvénytelen. A kvótát a két félnek alkotmányos megegyezéssel kellett volna megállapítania és csak azután dönthetett volna a király. De a parlamentek nem is tárgyaltak. A kormány módjában volt törvényben megállapítani a kvótát, mégsem tette. Hogy Ausztriában nem lehetett tárgyalni, ez éppen a legna-

gyobb hiba, mert a 67-es törvény értelmében mi csak az alkotmányos Ausztriával állhatunk szóba és ha ez meg nem történhetik, akkor a kvótát egyáltalán meg sem lehet állapítani. Hogy a kvóta elviselhetetlen, hivatkozik Horánszkyra és Apponyira.

De mit kapunk a magas kvótáért? A Gotterhaltét és katonai önkénykedéseket. A nagy kvótáért sehol megfelelő anyagi kárpótlást nem kapunk, holott Ausztriában a Wacht am Rheint éneklük, míg mi némán tőrjünk a Gotterhaltét, de mindenesetre hívek vagyunk az uralkodóházhoz és a monarchia érdekeit szívünkön viseljük. Egy ország, a mely sem kulturális alapon, sem más tekintetben nem eléggé fejlett, gyűjti a garasokat, hogy az osztrák elvegye.

Felveti a kérdést, hogy a királyi döntés lehet-e vita tárgya vagy sem és beigazolja, hogy a királyi döntés törvényeink szerint igenis felülbíráható és ebből okszerűen következik, hogy a Ház határozhat a felett, hogy elfogadja-e a döntést vagy sem. Beszéde végén kiemeli, hogy az uralkodó mindig jó szívvel volt az ország ügyei iránt, de tanácsadói elidegenítik tőlünk és azok befolyásának eredménye az országunkra oly káros és sérelmes döntés. A királyi döntést nem fogadja el. (Helyeslés baloldalon.)

A nemzet akarata.

Barta Ferenc: Szomorú jelenségnek tartja, hogy a midőn nemzeti érdekről van szó, bizonyos felsőbb régiók mindent elkövetnek, hogy a nemzet akarata ne érvényesüljön. Volt-e valaha olyan államférfiunk, vagy van-e a jelenben, aki a nemzet sérelmeit leplezetlenül tárgyalja a dynasztia elé és tolmácsolója lenne a nemzet érdekeinek. Meghajlik a jelenlegi kormányelnök intenciói előtt, de nemzeti bátorságát kétségbe vonja. (Helyes, ugyan.)

A pragmatica sankcio világosan megállapítja a nemzet pénzmegajánlási jogát; ez egy kétoldalú szerződés, melyet mind a két félnek be kell tartania. Ha az Ausztriában jelenleg uralkodó züllött viszonyokkal a jelenlegi kormány nem tud sikerrel küzdeni, úgy mondjon le. Vagy van ennek a nemzetnek akarata vagy sem; ha van úgy kötelességünk annak érvényt szerezni, ha pedig nincsen, úgy várja be türelemmel végét. A királyi döntése törvénytelen és veszedelmes volna azt most elfogadni, mert ez a precedens maga után vonná azt, hogy ez ezután mindig így történne. A sérelmes döntést nem fogadja el. (Helyeslés.)

A tárgyalást félbeszakítják.

Következtek az interpellációk.

Welsersheimb kitüntetése.

Lengyel Zoltán azért interpellálja meg a miniszterelnököt, mert a Welsersheimb osztrák

miniszterelnöknek adott királyi kézirat a magyar hivatalos lapban is megjelent. Ezt törvénytelennek tartja.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában kiemeli, hogy a kifogásolt kézirat nem az osztrák miniszternek, de a katonának szült, ezért jelent meg a kézirat mindkét hivatalos lapban. Így történt ez annak idején Fejérváry br. honvédelmi miniszterrel is.

Lengyel Zoltán felelete és a miniszterelnök viszonzválasza után a választ tudomásul vették.

A katolikus nagygyűlés.

Hellebronth azt kérdi interpellációjában a miniszterelnöktől, hogy a kormány miért nem jelent meg a katolikus nagygyűlésen?

Széll Kálmán miniszterelnök azt válaszolja, hogy ebben semmiféle szándékosság nem volt. A kormány tagjai mint magánemberek megjelenhettek volna ott, mert azok éppen olyan jó katolikusok, mint az interpelláló képviselő. De mivel nem szervezettel állottak szemben, nem is mentek oda. Ha meg lesz a katolikus autonómia s abban funkcionáriusnak választják, ő is el fog menni. (Helyeslés.)

A választ a Ház nagy többséggel tudomásul vette. Hétfőn a kvótát fogják folytatólagoosan tárgyalni.

TÁVIRATOK.

Nem lesz kiegyezés.

Budapest, okt. 18. Bécsből táviratozák: A Reichsrathban a csehek semmi szín alatt sem fogadják el a kiegyezési törvényjavaslatot s azt okvetlenül megobstruálják. Ennek következtében a kiegyezés semmi esetre sem jön létre az idén, marad tehát egyelőre a provizórium.

A francia kamarából.

Páris, okt. 18. A kamara tegnapi ülésén a szavazatok számának hivatalos kiigazítása szerint 324 szavazattal 227 ellenében szavazott bizalmat a kormánynak. A bizalmi-javaslat ellen szavazott 104 Méline-ne párti, 82 konzervatív és 44 nacionalista. A nacionalista párt elhatározta, hogy Jaures szocialista képviselőnek a kamara alelnökségére való jelölése elleni tiltakozása jeléül, elnökét, Cavaignac-ot fogja jelölni. Cavaignac-nak azonban nincs kilátása rá, hogy megválasszák, még ha Méline-pártja is reá szavaz.

A sztrájk.

Páris, okt. 18. A fém munkások-egyesülete tegnap este tartott közgyűlésén olyan határozatot fogadott el, a melyben felszólítja a bányamunkásokat, hogy tartsanak ki a sztrájkban és kötelezi magát, hogy sztrájkjukat anyagilag és erkölcsileg támogatni fogja.

Ismét a burok.

London, okt. 18. A gyarmatügyi hivatal teljesen alaptalannak mondja azt a hírt, hogy Chamberlain és a bur tábornokok között újabb tárgyalás van tervbevéve. A tábornokoknak Angliából való visszatéréséről sem kapott hírt a gyarmatügyi hivatal.

Villamos-szindikátus.

New-York, okt. 18. A New-York Herald jelentése szerint nemzetközi szindikátus alakult, a melynek az a célja, hogy az Egyesült Államokban és Európában összevásárolja a villamos akkumulátorok gyártására vonatkozó szabadalmakat. Ezt a szindikátust állítólag azok a new-yorki pénzemberek hozták létre, a kik azért mentek Londonba, hogy véget vessenek a dohány-szindikátusok harcának.

— Nagyon jó volt az idei fürdőzés — mondta eltűnődve a grófnő, amíg a szobalánya a haját fésülte — úgy látszik, teljesen használt.

A szobaleány az ágy melletti Mária-kép előtt megigazította a térdeplő számolyt. A grófnő nem vette észre. Bemosolygott a tükörbe, amelyből egy fehér piros, szép öreg arc tekintett vissza reá. Ezüstfehér haj borult a mosolygó fejre, amely frissességével meghazudtolta a fehér fűrtöket.

A grófnő először felejtette el a reggeli imádkozást. A szobaleány figyelmeztette.

A grófnő, úgy látszik, szórakozott volt, mert válasza nélkül hagyván a figyelmeztetést, kíváncsian kérdezte:

— Mit gondol, ébren van a báró ur?

— A szobaleány csudálkozva nézett urnőjére.

— Azt hiszem igen, ha csak le nem feküdt már.

A grófnő ingerkedve mondta:

— No, no, mért fél megmondani, hogy a báró ur egész éjjel nem aludt? Tivornyázott, mint rendesen.

— Oh, méltóságos asszony, eddig nem volt szabad erről beszélnem.

A grófnő dévaján mosolygott.

— Jó, jó, hiszen nem olyan nagy bűn az. A báró urnak végtére igaza van. Az élet nem mulhat el öröm nélkül. Az igaz, hogy ő egy kicsit tulságba is viszi, de hiszen azért férfi...

A szobaleány alázatosan jegyezte meg.

— A méltóságos asszonynak ma nagyon jó kedve van. Mintha megfiatalodott volna.

Csendesen, jóízűen kacagott a grófnő.

— Magának éles szeme van, gyermekem. Igaza van. Gondosan élttem, óvatosan s úgy látzik, ez használt. Hanem mit gondol, fenn van még a báró? Fél akarom keresni.

— Majd megtudom.

— Hagyja, hagyja, hiszen az már mind egy. Így is elmehetek hozzá. Azt hiszem, mártól fogva egy kis változás lesz az életünkben.

Vidáman, mosolyogva mondta ezt és reggeli pongyolájában frissen de lázas izgalommal suhant ki a hálószobából.

A két kastély összekötő üveges folyosón találkoztak a báró és a felesége. Mikor hirtelen váratlanul szembe kerültek egymással mind a ketten megriadtak. A báró bűnbánóan, alázatos komorsággal állott meg, a báróné mosolygott.

Osszeolvadt a nézésük. Egy pillanatig tartott ez s aztán gyorsan lesiklott egymásról a tekintetük. E pillanat alatt a multnak és a jelennek a visszája megvilágosodott előttük s tisztán olvastak az egymás lelkében. Az egyik sietett, a másik elkésett. A fehérhaju, friss, piros arcú öreg asszony és a fáradt, rommá esett öreg ur így szemtől-szembe újra távol kerültek egymástól.

Halkan felsóhajtottak mind a ketten és elhaladtak egymás mellett.

Egyről-másról.

(Pletykák a szerelemről. — A hideg szoba veszedelme. — Nem kell többé fog! — Egy sztrájkoló híd. — Dal a sleppről és egyebekről. — Novella-töredék.)

Irtta: **Lux Terka.**

Budapest, október 18.

Szeretnek önök, nagyrabecsült olvasóim, pletykálni? Nem? Tisztelem az izlésüket. De pletykát hallgatni szeretnek, nemde? Isten őrizzen engemet attól, hogy önök valamennyien ellenséges álláspontra helyezkednének az opportunizmus nem éppen ideális irányu törekvésével szemben, akkor mi lenne a szegény krónikásból, akinek okvetlenül kell pletykálni és ha ez a krónikás a gyöngéd nemből való, akkor a kell nél is hatalmasabb törvény szuggerálja a pletykázást: a muszáj. Kérem, az asszonyi nyelvnek muszáj forogni, mert ha nem forog, úgy jár, mint a használatlan tű, amely megrozsdásodik. Már pedig azt nem tételezem fel az olvasóimról, hogy ellenségem volna.

Tehát, ha a Marlitt és Benicky-féle romantika kedvelője volnék, azt ajánlanám önöknek, üljünk be egy budapesti szalón előkelően sejtelmes félhomályába és köszörijük ott ki nyelveinket; de mivel se budapesti szalón nincs, sem ez újságok hasábjai nem kíváncsoznak el demokratikus helyükről, a gyékényről, ajánlom, hogy mi se arisztokratikuskodjunk, ugyan ez most nagyon divat, ámbár ki tudná, hogy mi divat mostan? A kereszt, a kalapács, vagy Mózes könyve-e? Mindenikkel lehet boldogulni, aki ért hozzá.

Tehát pletykáljunk: a szerelemről. Nagyon vonzó és örök téma, azzal a becses tulajdonsággal, hogy télen nyáron, szalónban és kunyhóban, mindig és mindenütt lehet róla beszélni. Királynak és napszámosnak egyaránt kedves barátja ez a kis szárnyas legényke, s mindnyájunk életében volt, vagy lesz egyszer hozzá szerencsénk. Hatalmas kis betörő őszentsége a szerelem, aki egyformán fittyet hány márvány paloták hideg falaira, büszke várak vasalt kapuiira és a csöndes kolostorok lemondó, bus fogadalmaira. Sőt, a kor sem olyan távolság előtt, hogy nyílával el ne találja a negyven esztendő grófi páter hasonló koru márkinő szívére. Tessék! micsoda romantika ebben a középkoros, füstös században.

Pardon! Köszönről van szó? Szorítsunk csak helyet néki az elsőrendű téma mellett. Így: szerelem és köszön. Önök mosolyognak? Jól van, jól, de tessenek csak elképzelni, hogy egy amerikai szén-sztrájk mellett micsoda veszély fenyegeti a szerelmet! Ne lett volna csak szén akkor, mikor az *Eszterházy* páter szívében lobbot vetett a szerelem, hajh, de azon minutában kialudt volna a fűtetlen szobában!

S menjünk tovább, a halhatatlan és örökbecsű két gyöngyszem mellé fűzzünk egy harmadikat: a húst. Egész komolyan beszélek. A szegény budapesti hűsítő kétlábuakat veszély fenyegeti. Tizenhat fillérrel akarják megdrágítani a mészárosok és hentesek a husnak kilóját. Egyforma veszteség ez a barátságos kis hirecske úgy a szegény emberekre, mint a fogorvosokra nézve. Ki az ödög fog ezután fogakat csináltatni? A pépfele eledelt elfogyasztatjuk fogak nélkül is.

De mit csont, vasba kell verni máma a pénzt! A kereskedelmi miniszter is egymillió koronát fizet Schlicknek, amiért az esküteri hidról leszedik a tornyokat. Sztrájkol az ifju, de rokkant híd is. Neki nem tornyok, lovaszobrok keilének. Hja, ilyen apró húságokban nyilatkozik meg a gyöngék ereje!

De szabad nekünk mulatságos dolgokról is

pletykálni, ugy-e kérem? Hát hallgassanak ide. Három esetről fogok beszélni és ígérem, hogy mind a három — asszonyi ruhákról fog szólni.

Ki tud egy dalt a sleppről? Ah, a VII. kerület első számú iskolaszékének elnöke: Zboray Béla, ő tud. Kéri a tanácsot, hogy tiltsa el a tanítónőket az iskolában, a slepp viselésétől, vagy hogy adassék ki rendeletben, hogy: kapcsolják fel a sleppjüket. Oh, szent naivság! Mintha a slepp ugyanis nem arra való volna, hogy az asszony *felfogja* mindig és mindenütt.

Menjünk tovább. *Heltai* Ferenc bizottsági tag, a közelmúlt éjszakák egyikén vagy aludt, vagy nem aludt, de annyi bizonyos, hogy azt álmodta, hogy: *Kasanova* című operett több részét az erkölcsökre nézve károsnak tartja és a bizottság a darab előadását *betiltja*, vagy pedig: *Küry Klára* ne vetkeződjék, hogyha már vetkeződik, tegyenek egy magas spanyolfalat a *jelenet* elé. S azt hiszik önök, hogy Budapesten aggnőjait éli az erkölcs? Tévednek. Büszkén hirdetem, hogy igenis, ma már Küry Klára spanyolfal mögött vetkeződik. Ha ugyan — vetkeződik. Igazán unalmas mulatság lehet egy jó öreg spanyolfal kedvéért.

Még tudok valamit: egy hölgyről, egy férjről és egy sógorról. Legyenek nyugodtak, ruha itt is szerepel. Amit megígértem, meg is adom. Sőt többet. Egy egész novellát mondok el. Hogy a történet nyári, arról nem tehetek, kárpótolva lesznek önök azáltal, hogy a morálja: őszi. Budapesthez közel, nyaral egy hölgy; a hölgynek van egy férje, a férjnek van két olyan fiú, amelylyel *hall* s van egy sógora, akinek elmondja, amit *hall*. Jól van, se tesznek, se szólnak, csak összeszedik magukat és mennek a nyaraló hölgyhöz. Csöngetnek a kapun, jön a szakácsné s ijedten sikolt:

— Jesszus! a nagyságos ur!
— Nyissa ki a kaput! — dörög a nagyságos ur.
— Nem lehet, — tiltakozik a kövér kerub.
— Mért ne lehetne?
— Mert... mert a nagysága — öltözködik.

Természetesen, a férj nem azért okkupálta magának a férj jogait, hogy kívül maradjon a saját házában kapuján és berontott a villába. Berontott és a feleségét arcul ütötte. Ez eddig rendjén van. A menyecske is belé nyugodott. De abba már nem nyugodott belé, hogy a sógor arcul *köpte* és súlyos testisértés miatt elítéltette a sógort nyolcszáz korona büntetésre.

A viszonzításra!

SPORT.

+ A kisjendi löversenyek. Holnap, vasárnap zajos élet lesz Kisjendőn A *Seprős és vidéke félévnyi tenyészítő szövetkezet* tartja löversenyét, mely az előző évek után jó hírre tett szert az urlovasok körében. Az idén is sikerült napra van kilátása a rendezőségnek, mely fáradozásának a szép érdeklődésben látja jutalmát. A versenyre reggel kilenc óra 27 perckor külön vonat megy, mely este hét órakor indul vissza Aradra.

+ Football mérkőzés a sporttelepen. Holnap vasárnap d. u. 3 órakor labdarugó versenyt rendez az *Aradi Athletikai Club*, ha csak az igen érdekesnek ígérkező versenyt a rossz idő meg nem hiúsítja. Ezuttal két teljes football-csapat állít ki a club, melyek közül a másodikban fog játszani a két budapesti játékos. A közönségnek alkalma lesz *Capelle* Adorján és *Kraft* Jenő Magyar Athletikai Club tagok játékát élvezni, kiknek ügyességét a cambridgei angol játékosok is elismerték. Az igen érdekes verseny 60 fillér belépő jeggyel tekinthető meg. Utóhelyről gondoskodva van. Deák- és gyermek-jegy 20 fillér. Az Athletikai Club tagjai belépődíjat nem fizetnek. A versenypálya a legköny-

nyebben az Urczy- és Török Gábor utcákön át érhető el.

+ Az Aradi Tornaegyesület választmánya nevében ma délután *Steinitzer* Pál dr. alelnök és Nagy Sándor titkár-művezető fölkeresték *Institoris* Kálmán polgármestert s megkérték, hogy a városi polgáriiskola tornacsarnokát addig, míg a lyceumi tornacsarnok renoválása befejeztetik, a mi körülbelül november 15-ig eltart, a tornaegyesület gyakorlataira az esteli órákban engedje át. A polgármester készséggel teljesítette az egyesület kérelmét s azonnal intézkedett, hogy hétfőtől kezdve már használhassák a tornaszok a tornacsarnokot. Az egyesület elnöksége ezek alapján értesíti a működő tagokat, miszerint a tornaszás folyó hó 20-án azaz hétfőn este 6 órakor a polgáriiskola tornatermében megkezdődik. A tornaórák hétfőn szerdán és pénteken este 6 órától fél 8-ig tartanak. A tagok hétfőn fél 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban tornaöltözökeiket adják át a szolgának, ki azokat a polgáriiskolai tornaterembe átszállítja.

Az ország iparosai az önálló vámterület mellett.

(A nagyváradi kongresszus első napja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Hatodszor gyűltek össze ma az ország iparosai, hogy elpanaszolják bajaikat, sérelmeiket s tanácskozzanak azok orvoslása fölött. Súlyos és sorvasztó az a betegség, a melyben a magyar kézműves ipar szenved. Az a nagy átalakulás, melyen az európai, főként pedig a magyar gazdasági élet, termelés és értékesítés, nemkülönben a fogyasztás évtizedek óta átment, az egyéni munkára fektetett iparos existenciáját támadta meg leginkább és sodor el évről-évre számosakat abból a rétegből, melynek fenntartásához, ha valahol, úgy ez országban fűződnek nemcsak szociális, de nemzeti szempontok is.

A siker csekély reményével folytatott küzdelem lehangoztatta teszi a kisiparos-osztályt s a komor pesszimizmus lekötve tartja akaraterejét. Pedig a pesszimizmus indokolatlanul nagy és súlyos kihatása éppen abban a passzivitásban bünteti meg önmagát, melyben ez osztály évtizedek óta tesped. Pedig a passzív magatartás alkotásokra, tetterő kifejtésére és tömörülésre nem alkalmas.

Nagy hiba, hogy ha a kézműves osztálynak ma is kétségtelenül meglevő nagy erkölcsi és anyagi erejét elveszni, elsenyvedni engedik a sivár panaszokban. A panaszok mellett nem látjuk az önerőből való akciókat és tetteket. Fordulatnak kell bekövetkezni. *Vissza kell adni az iparos osztályt önmagának.* Tetterejét felkelteni, annak tudatára ébreszteni, hogy a saját magában levő nagy intellektuális, morális és anyagi erőt ne csak panaszkodásra, de *cselekvésre* is fel kell használni. Az örökös lemondást, a küzdelem sikertelenségét hirdető elveket és nézeteket tehát félre kell tenni, üdőbb, frisebb, biztatóbb szellemet kell belehozni az iparosok mozgalmába és törekvéseibe. A jogos sérelmek felpanaszolója mellett teljes erővel át kell térni a gyakorlati alkotásokhoz, hogy ezzel is bebizonyíttassék, mikép a kézműves-osztályban van erő, van akarat, tud és bir alkotni.

A nagyváradi iparosgyűlés napirendjének hatása alatt toltak elének az elmondottak, mert a napirend legtöbb pontjából még mindig a régi szellem nyomait látjuk, de örömmel látunk végre olyanokat is, melyek az öncselekvés szép jeleit mutatják. Reméljük és óhajtjuk, hogy a ma megnyílt országos tanácskozásnak több gyakorlati eredménye lesz, mint az eddigieknek volt.

Az iparosgyűlés első napjáról a következő táviratot vettük:

Nagyvárad, október 18.

A hatodik országos iparosgyűlés ma délelőtt kezdődött a Kereskedelmi Csarnok-ban, a mely zsufolásig megtelt.

Thék Endre elnök megnyitván az ülést, a tisztikar megválasztását ajánlja.

Alelnökök lettek: Bertsey György (Nagyvárad), Kreutzer Balázs (Szolnok), Deil Jenő (Kassa), főjegyző Gelléri Mór lett.

A tagok igazolása alkalmával konstatáltott, hogy a kongresszuson 247 testület van képviselve 436 taggal. Gelléri nagy éljenzés közben felolvasta Láng Lajos kereskedelmi miniszter levelét, ki hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a kongresszuson, de megbizta Abonyi miniszteri tanácsost, hogy őt képviselje.

A napirend első pontjaként Szávai Gyula debreceni kamarai titkár nagyhatású beszédet mondott Ráth Károlyról, melyet a kongresszus lelkes éljenzéssel fogadott. Azután Gelléri Mór adta elő az önálló vámterület ügyét zajos tetzés mellett.

Gelléri indítványa nyomán a kongresszus elfogadott egy határozati javaslatot, melynek értelmében a nagygyűlés kimondja, hogy az önálló vámterület és ezzel önálló gazdasági be rendezésünk mielőbbi létesítését elengedhetlen s a legsürgősebb nemzeti követelménynek tartja, a minnek sürgősségét a legnyomatékosabban ismétli.

Műkedvelők tárlata.

(A Balla-Alexits festőiskolából.)

Arad, október 18.

A mit Aradon a megboldogult Amatőr klub és a megboldoguló félben lévő Művészegyesület nem tudott megcselekedni, azt megcsinálta két agilis fiatal művészember és nemcsak hogy megcsinálta — már tudniillik a festőiskolát — hanem ime alig hat hetes fenállása után már kiállítás is mer rendezni.

Nos, a merészségben már magában van valami respektálandó és ezért, meg mivelhogy hiába ma napság reklám nélkül nem boldogul a magyar, szívesen bocsátjuk meg a készületlenséget, vagyis inkább gyönyörrel szemléljük a képekben a járt tanuló gyermek első, még kissé kalimpáló, ingatag lépéseit.

A dajkák mindkettejében erős a garancia, hogy tanítványaik mihamarabb egyenes, sőt egynémelyik önérzetes biztosság-al is fog járni tudni.

A képekben Balla szorgalmas, lelkiismeretes rajztudása és Alexits erős rusztikus, zseniális felfogása nyilvánul meg; és szinte alig tudja az ember elhinni, hogy ily rövid idő alatt a tanítványok mestereik stíljét ennyire elsajátítsák. Örömmel és lelkesedéssel buzditjuk azt a ma ott összesereglett jókedvű kis társaságot a további munkára, de lehetetlen, hogy elhallgassuk azt a kifogásunkat, hogy ma még igen sok a másolás és tegyük hozzá, sajnos, gyöngé másolás a kiállított képekben. Ha a Fábian Margit igazán hangulatos és a művészi nívaut megközelítő kis tengeri tájképei — melyek közül a „Lámpagyújtogatás a tengeren“ a legjobb — és még néhány kisebb igényű jobb dolog (Fleischer Jolán, Leopold, Flamm) nem volnának, igazán azt mondanánk, hogy csak a többi dolog szemléletében háborítanak bennünket.

A természet egy parányi darabját a természetből csak félig jól ellesni, többet ér, mint Raphael nagy vásznainak bármelyikét szolgálilag lemásolni. Tudom, hogy nehéz dolog a kezdőket a nagy feladatoktól visszatartani, de az ő saját érdekükben nem kellene megen-

gedni a másolást és reméljük is, hogy a legközelebbi kiállításon ezeket a tökéletes keretbe foglalt kísérleteket nélkülözni fogjuk.

A lelkiismeretes, komoly tanulmányra a Belcs Flóra példája buzdit, kinél még az akathoz határozott erős tehetség is járul; csak nem szerejjük, hogy az Alexits széles ecsetkezelését a modorosságig utánozza, természetesen hiányával tanárja biztosságának. A férfiak közül szorgalommal és komoly tanulmánnyal Zörök Gyula sokra viheti. Természet utáni színrajzai a jó megfigyelésnek és a plastikai érzésnek tanuságai.

Sok a plastika, de több a theatralikus hatás keresés a Mattolay rajzain, ki ma már egyik müncheni festő iskolában tanul. Dicsérendő törekvést árul el Hatos néhány rajza és Waszits Lenke jól lemásolt kutyafeje. A többi nagyreményű kis művészcsemete, közöttük a kis édes Hajek baba pedig, ne vegye zokon, ha most még nem beszélünk róla. Nem szeretnénk őket csak úgy tréfába venni; inkább máskor, de akkor komolyan.

S. J.

Vasuti katasztrófa.

(Kocsifölborulás emberhalállal.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 18.

Az este 10 óra tájban a keleti pályaudvar főnöksége táviratot kapott Pásztóról, hogy ottan a 303 számú gyorsvonat, a mely Ruttkai felől jött és a melynek 9 óra tájban kellett Budapestre megérkeznie, kisiklott Pásztó közepén.

A hír villámgyorsan terjedt el a fővárosban és csakhamar számos ember jelent meg a pályaudvaron, hogy részleteket tudjon meg az esetről. A vonaton utazó vasuti alkalmazottak hozzátartozói kétségbeesetten ostromolták az állomásfőnökséget kérdéseikkel.

Közvetlenül 10 óra után jött a második távirat, hogy emberélet is esett áldozatul a szerencsétlenségnek. Az utolsó kocsiban, amelyen a postát szállították, három ember járt szerencsétlenül: Sugár Armin és Schiller Ferenc postahivatalnokok s Buru József postaltiszt.

Az első súlyosan megsérült, az utóbbi pedig meghalt.

A hír nagy rémületet okozott a pályaudvaron megjelentek között. Buru Józsefnek a felesége, a ki a Murányi-utcában lakik, már 9 órakor értesült a szerencsétlenségről és ott volt a hírekre váró tömeg között. A mikor megtudta, hogy férje meghalt, eszméletlenül összerogyott. Nagy nehezen magához térítették. A szerencsétlen nő vigasztalhatatlan volt. Hangos zokogás tört ki és folyton kiabálta:

— Mi lesz a gyermekeimmel! Nem bírom ki a fájdalmat, a legelső vonat elé vetem magamat!

Végre 11 óra 45 perckor megérkezett a szerencsétlenül járt vonat a keleti pályaudvarra. A vasuti alkalmazottakat rögtön kihallgatta az állomásfőnök. A szerencsétlenség szerintük így történt:

A gyorsvonat a menetrend szerint 7 óra 28 perckor pontosan érkezett Pásztó állomásra. A vonaton, a mely máskor zsufolt szokott lenni, ez egyszer alig voltak utasok. A vonat három I. a két II. osztályu és a postakocsiból állott.

A vonat lassan elindul az állomásról és néhány méternyire hirtelen robaj hallatszott. A postakocsi felborult. A vonatot megállították erre és mindenki a felborult kocsi felé fordul, a honnan kétségbeesett sikoltás hallatszott.

Egymásután húzták ki Sugár és Schiller postahivatalnokot, a kik súlyosan sebesültek meg, mert a csomagok rájuk estek. Buru József járt legrosszabbul. A szerencsétlenre rá esett az a hatalmas vasszekrény, a melyben a pénzt tartják. A nehéz szekrény agyonnyomta az altisztet. Holttestét Pásztón hagyták.

Az utasok közül a hirtelen megállás következtében többen szenvedtek jelentéktelen zúzódásokat.

A két súlyosan sérült hivataltalnokot Hatvanba szállították és a kórházba helyezték el. A szerencsétlenséget hibás váltoállítás okozta. A vizsgálat folyik.

Sikkasztás az angol banknál.

(Hogy fedesték fel a sikkasztást?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 18.

Mai számunkban irtunk arról a sikkasztásról, melyet Krämer Vince követett el az angol-osztrák banknál, melynek váltóházában mint főnök volt alkalmazva huszezer korona fizetéssel.

Krämer tudvalevőleg az ügyészség kérelmére letartóztatott, s bár ügyvédje lépéseket tett, hogy szabadon bocsássa, mégis egyelőre vizsgálati fogságban tartották. Krämer az előkelő bécsi társaságok kedvelt alakja volt, mert finom modora és disztíngvált külsejével mindenkire kellemes benyomást tett.

Krämer tudvalevőleg két hamis számla nyitása által követte el a sikkasztást folyó év július havában. Akkor egy napon közölte a váltóüzlet könyvelőjével, hogy „Gärtner F. Leó“ névre ugynevezett biankokontót, — tehát fedezet nélküli számlát — kell nyitni. Együttal nyugtát is adott át s azt mondta, hogy Gärtner megbizta őt a pénz átvételével. Azok az esetek, hogy a felek nem személyesen veszik át a pénzt, nem ritkák, s így a pénztárnoknak, a ki a huszonhatezer koronát kifizette, nem tűnt fel, annál kevésbé, mert Krämerről volt szó, a ki tíz év óta önállóan vezette az üzletet és fölötteseinél, alantasainál különös bizalomnak örvendhetett.

Néhány nappal később Krämer új számlát jelentett be, és pedig H. Antal, a váltóintézet egyik kliensének nevére, a kit barátjának nevezett és a kinek már volt is számlája. Erre a számlára volt fedezet részvényekben. Krämer most arra kérte a könyvelőt, hogy ennek a kliensnek a nevére új, fedezet nélküli számlát nyisson és erre felvett tízezer koronát. Ezt fel is vette személyesen, s ismét azt állította, hogy erre megbízása van.

A két új számlát azután szokás szerint áttették az ellenőrző osztályhoz. Itt azonban felfedezték a két számla igazi eredetét. Az ellenőrző osztályban mindjárt feltűnt a 26.000 koronás számla szabályellenes felszerelése. Fedezet nélküli számlához okvetlen szükséges a bank igazgatóságának kifejezett jóváhagyása, az pedig hiányzott.

Már ez az inkorrektsegm egdőbhentette az ellenőrzőket. A vizsgálattal megbízott hivatalnok gyanuja növekedett, mikor a lakásjegyzékben az állítólagos számlatulajdonos címét kereste és azt nem találta. A hivatalnok Krämerhez ment és jelentette neki ezt a körülményt, egyuttal pontosabb információt akart magának beszerezni a számla tulajdonosáról. Krämer azt válaszolta, hogy valami tévedésnek kell fennforognia. Az a „Gärtner“ egy nagy cég titkárja, ő jól ismeri és nem érti, hogyan maradhatott ki egy ilyen jómódu ember neve a lakásjegyzékből. Egyuttal, hogy adatait megerősítse, egy lakáscímét nevezett meg Krämer.

Az ellenőrző hivatalnok, hogy tisztán lason, nem restelt elmenni a mondott címre. De a számlatulajdonost nem találta, a cím hamis volt, a fedezetlen számla tulajdonosa egyáltalán nem volt található. Mikor Krämernek jelentették a nyomozás újabb adatait, nem tudott uralkodni izgatottságán, de azért megjegyezte, hogy a számlatulajdonos közben más lakásra költözhetett, különben, mint ő tudja, az az ember most elutazott.

Most már a hivatalnok nem késett a feljelentéssel, s a bankigazgatóság maga elé idézte Krämert. Eleinte tagadott, s folyton azt mondta, uton vannak a számla tulajdonosai. De aztán mégis felfüggesztették az állásától, mire egy rokona a két számlára fölvelt összeget megtérítette.

TANÜGY.

(—) Tanítói kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Sebestyén Mihály* okleveles tanítót a *zimándujfalusi* állami elemi népiskolához rendes tanítónak, *Hajgató Géza* képesített gazdasági szaktanítót a *székudvari* községi gazdasági ismétlő iskolához gazdasági szaktanítónak, *Hamböck Rózsa* okleveles tanítónőt az *almás-kamarási*, *Germán Izabella*, okleveles tanítónőt a *csermői* állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Matavovszky Nándor halála.

(Az aradmegyei közkórház gyászja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Az aradi társadalomnak és orvosi karának általánosan tisztelt, közbecsülésben álló alakja: dr. *Matavovszky Nándor* kir. tanácsos, Aradmegye közkórházának nyugalmazott főorvosa, hosszabb ideig tartó betegeskedés után ma reggel meghalt. Aradmegye törvényhatósági épületére és a Ferenc-téri kórházra kitűzték a gyászlobogót, jeléül annak, hogy a nyolcvannyolc éves öreg igazgató-orvos befejezte munkában eltöltött életét, megváltotta a halál őt azokról a szenvedésektől, amelyek nyugalomba vonulása óta testileg is, lelkileg is bántották.

Ez év április havában vonult csak vissza a megboldogult az aradmegyei kórház igazgatásától, magánygyakorlatot azonban évek sora óta nem folytatott, bár annak idején egyike volt a legkeresettebb orvosoknak. Egyáltalában működésének legnagyobb súlya az aradi kórház vezetésére, igazgatására esett s elvitázhatlan tény az, hogy annak felvirágoztatása körül el nem évülhető érdemeket szerzett magának annyira, hogy ezek körülbelül páratlanul is állanak a magyarországi kórházak történetében.

Annál méltatlanabb volt az a támadás, amely Matavovszkyt a közelmúltban egy szenzációvá felfujt kórházi mű-panamából kifolyólag érte. A tiszteletben megőszült, vagyonos öreg urat méltatlan vádakkal illették, a sors azonban úgy intézte a dolgot, hogy ő ezekről — jöllehet utóbb teljesen valótlannak bizonyultak — súlyos betegsége miatt már tudomást nem vehetett. Betegsége annyira megviselte öntudatát, hogy a halál bekövetkezését csak rendkívül erős szervezete késleltette.

Matavovszky Nándor dr. halálára már hetek óta el voltak készülve, miután előrelátható volt, hogy a 88 éves ember nem lesz képes többé megbirkózni a kórral, mely az egyébként szívós, egészséges szervezetet ágyba döntötte. Kezelő orvosai: *Parecz Gyula* dr. kórházi igazgató-főorvos és *Löwinger Miksa* dr. főorvos naponként meglátogatták, az utóbbi

időkben azonban már a kezelő orvosait, akiket legjobb barátaiként szeretett, sem ismerte meg.

Matavovszky Nándor tekintélyes vagyon felett rendelkezett, melynek legnagyobb részét *jótekonyságokra hagyományozta*. Rokonai nincsenek Aradon és ennek közeli környékén, így tehát addig is, míg azok a messze Szepesmegyéből megérkeznek, a hatóságok gondoskodtak a holttest ravatalozásáról, a vagyon leltározásáról és a hagyatéki zár foganatosításáról.

A halottas házban ma már korán reggel megjelent *Urban Iván* főispán *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispán társaságában s személyesen tett intézkedéseket a szükséges teendőkről.

Matavovszky Nándor dr. főorvos elhunytáról az alábbi tudósítást adjuk:

(Az utolsó napok.)

Ma reggel fél 7 előtt dr. *Löwinger Miksa* főorvost sürgősen hívták *Matavovszky* dr. betegágyához. A hírnök lélekszakadva jött, hogy az öreg főorvos *haldoklik*. *Löwinger* dr. azonnal elment a József főherceg-ut 17. számú házba, ahol Matavovszky dr. lakott, de mire odaért, az öreg ur már meghalt.

A halál reggel fél 7 órakor következett be. Epen ma, szombaton volt hat hete, hogy Matavovszky Nándor ágyba feküdt. Gyengélkedése régebbi idő óta tartott, hetekig kibirta azonban úgy, hogy a szobájából nem mozdult ugyan ki, de ágyba nem feküdt.

Két hét óta már olyan gyenge volt, hogy beszélni alig volt képes. Néha volt csak öntudatnál s ilyenkor még arra is emlékezett, hogy mióta fekszik ágyban. Eppen tegnapelőtt mondta volt kezelőorvosának, *Löwinger* doktornak:

— Holnapután lesz épen hat hete, hogy ágyba feküdtem...

Az utolsó napokban már nagyon elgyengült a beteg, mert enni nem tudott. Az agónia a halál előtt huszonnégy órával állott be.

A halál oka az orvosi vélemény szerint: *végelgyengülés*. A délelőtti folyamán *Tisch Mór* dr. tb. városi főorvos megejtette a halottkémi vizsgálatot és természetesen a beállott halált konstataulta.

(A részvét és a temetés.)

A délelőtti órákban már az egész városban el volt terjedve Matavovszky Nándor halálának híre s természetesen mindenfelé a legőszintébb részvétet keltette. A megyeháza déli épületére és a kórház homlokzatára kitűzték a fekete lobogót.

Dálnoki-Nagy Lajos alispán, a megye kórházi-bizottságának elnöke délután 3 órára ülésre hívta össze a kórházi-bizottságot, az aradi orvos-egyesület és az orvos-szövetség aradi fiókjára pedig délután 6 órakor tartott ülést ebben a tárgyan.

A kórházi-bizottság ülésén *Dálnoki-Nagy Lajos* alispán jelentette be a szomorú eseményt, méltatta azokat az érdemeket, amelyeket Matavovszky Nándor azalatt a *negyvenhárom év* alatt, míg a kórház élén állott, magának szerzett. Elhatározta ennek folytán a bizottság, hogy Matavovszky érdemeit *jegyzőkönyvben* megörökíti. Aradmegye törvényhatósága is a kórházi-bizottság a ravatalra koszorút helyez, a halálesetről külön gyászjelentést ad ki s a tenetesen képviselteti magát. A koszorú felirata ez: *„Aradmegye törvényhatósági bizottsága — fájdalma és kegyelele jeléül.”*

A vármegye gyászjelentése így hangzik:

Aradmegye törvényhatósága mély fájdalommal tudatja, hogy *Matavovszky Nándor* dr. kir. tanácsos, az aradmegyei kórház ny. igazgató főorvosa, szolgálaton kívüli honvéd főorvosa, a törvényhatósági bizottság tagja, a vaskorona-rend lovagja, stb. e hó 18-án, hosszas szenvedés után gyászosan elhunyt.

A megboldogult hült tetemei e hó 20-án,

hétfőn délután 3 órakor, a József-főherceg ut 17. számú halottas házból fognak örök nyugalomra tétetni. — Aldás emlékére.

A bizottság ülésének ezenkívül egyéb tárgya nem volt. Jelen voltak az ülésen az alispán elnöklése alatt *Benda János*, *Issekutz Károly* dr., *Löwinger Miksa* dr., és *Vásárhelyi László*.

Az aradi orvos-egyesületek ma délután 6 órakor tartottak ülést a városháza kistermében. Itt hasonló határozatokat hoztak a kórházi bizottságával, amennyiben az orvos-egyesületek szintén koszorút helyeznek az elhunyt főorvos koporsójára, s külön gyászjelentést adnak ki, melynek szövege a következő:

Az aradvárosi orvosegyesület és orvos-szövetség fájdalmas szívvel tudatja, hogy veterán kartársa *Matavovszky Nándor* dr. ny. kórházi igazgató-főorvos, sz. k. honvéd főorvosa, kir. tanácsos, vaskorona-rend lovagja tetteiben és érdemeiben gazdag életének 88-ik évében folyó hó 18-án, reggel fél 7 órakor elhunyt. A megboldogult temetése folyó hó 20-ikán (hétfő) délután 3 órakor lesz a József főherceg-ut 17. sz. a. gyászházból. Arad, 1902. október hó 18. Béke poraira!

A temetés ezek szerint *hétfő délután 3 órakor* lesz. A gyászbeszédet *Parecz Gyula* dr. főorvos fogja tartani, aki ugyan jelenleg szabadságon a fővárosban tartózkodik, a halálesetről azonban táviratilag értesítették. Abban esetben, ha *Parecz Gyula* dr. a temetésre haza nem jöhetne, *Löwinger Miksa* dr. fogja gyászbeszédet elbucsztatni a halottat.

(A végrendelet.)

Matavovszky Nándor dr. tudvalevőleg jó módu, vagyonos ember volt s takarékoságát egész Aradon ismerték. Vagyonát körülbelül fél millió koronára becsülik s a hatósági leltározás eddigi eredményéből ítélve, a teljes hagyatéki vagyon értéke körülbelül ennyit ki is fog tenni.

A haláleset beállta után *Institóris Kálmán* polgármester, mint a város árvaszékének elnöke, utasította *Maszig Emil* segédtitkárát, aki jelenleg közgyám-helyettes, az elhunyt vagyonának biztosítására. Maszig az ingók zár alá vételét foganatosította. A butorokat két szobába hordták össze s a szobákat, a pincét hivatalos pecséttel lezárták. Matavovszky dr.-nak ugyanis értékes pincéje van drága borokkal telve.

Az értékpapirokat, takarékpénztári könyveket, aranyneműket és egyéb értéktárgyait leltárba foglalták, elhelyezték egy ládába (amelyben megtalálták) s a délután folyamán *birói leltárba* helyezték.

Az értékpapírok és takarékpénztári könyvek értéke megközelíti a *háromszázezer* koronát. Vannak ezek között részvények, majdnem kivétel nélkül aradi pénzintézetektől és vállalatoktól, (az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár részvényeiből *200 darab*) azonkívül több takarékpénztári könyv, közöttük egy *százezer* koronáról szóló. A hagyatékhoz tartozik még a többi ingóságokon kívül a József főherceg utcai ház, amelyben az elhunyt lakott.

Matavovszky — úgy hírlik — *több ízben is végrendeletet* vagyonáról. Abban a faládjában, melyben értékpapirjait tartotta, megtalálták végrendeletét, melyet néhány évvel ezelőtt közjegyző előtt készített, ezt azonban eddig még nyilvánosságra nem hozták, amennyiben csak hétfőn fogják átadni az aradi járásbírósnak.

Megbízható helyről értesülünk arról, hogy Matavovszky Nándor dr. vagyonának legnagyobb részét *alapítványi célokra* hagyományozta. Rokonai közül őcscsének, aki Kunhegyesen orvos, továbbá unokahugának arra az esetre, ha férjhez megy, tizenkétezer koronát hagyományozott. Rokonai családjáról egyébként épen az alapítványa által gondoskodott. Ezt ugyanis

aként tervezte, hogy a *négyszáz ezer korona összegű* alapítvány kamatait a rokon-családok élvezzék mindaddig, míg ezek ki nem halnak. Ez a fundáció tehát hasonlósággal teljesen megegyezik a Weitzer-féle alapítvánnyal, ennek tőkéje sem fogyhat el és abban az esetben, ha a Matavovszky-család kihal, az alapítvány elsősorban *szepesi és ujtói nemes keresztény ifjak* segélyezésére fordítandó. Ezért viseli az alapítvány a „*Matavovszky Nándor nemes alapítványa*” elnevezést.

Főbb vonásokban így intézkedik a Matavovszky végrendelete, ha csak utólag nem módosított rajta. Ez semmi esetre sincs teljesen kizírva, mert hiszen gazdaszonyáról, aki számos évek óta egész halála percéig gondozta az öreg urat, csak a közelmúltban gondoskodott úgy, hogy egy ötezer koronás takarékpénztári könyvet íratott nevére.

Érdekes, hogy Matavovszky dr. lakásában a feltárazó árvaszéki kiküldött csak negyven korona készpénzt s íróasztalának fiókjában néhány fillér aprópénzt talált. Érdekesebb azonban az elhunyt főorvos ékszer-tárgyai, melyek között különösen meltűi voltak ismeretesen szépek.

(Az elhunyt életrajza.)

Matavovszky Nándor Podolin városkában, Szepesmegyében született az 1814-ik évben régi magyar nemesi családból. Az orvosi grádusokat a pesti egyetemen nyerte; így az orvostudor, már az 1844-ik évben kapta, utána rendben a sebészeti doktori diplomát, majd a szemészeti és szülészeti okleveleket 1844-től 1847-ig. E tanulmányai közben és után a pesti gyermekkorházban mint dr. Schöpf kórházigazgató segédorvosa két évig, majd a sebészeti klinikán a híres Balassának második asszisztense helyén szintén két évig működött.

A szabadságharc mozgalmak alkalmával a tanulmányait végzett fiatal orvos az ujonnan felállított 8-ik honvédszászlóaljhoz lett főorvossá kinevezve; az érdekes okmány, mely a kinevezést tartalmazza, 1848. év június 30-áról van keltezve s István nádor kir. helytartó és gróf Batthyányi Lajos által van aláírva. 1849. év február 16-án Mészáros hadügyminiszter által a 8-ik hadosztálynál már törzsorvossá lett előléptetve. Ugyanazon év május 15-étől Vetter Antal főparancsnoksága alatt mint igazgató fő-törzsorvos működött, és szolgálatában tanúsított szakértelme s ügybuzgalmáról úgy Vetter, mint Görgeynek ugyancsak május 15-éről kelt bizonyítványai tesznek tanubizonyosságot.

A szabadságharc végén a 8-ik hadosztályból a szerencsétlenül járt Damjanichsal együtt az aradi várba jött, mint az egészségügyek vezetője, hol a többiek közt Damjanichot történeti nevezetességgű és a magyar hadsereg ügyére nézve oly végzetessé vált balesete alkalmából kezelte. Itt érte a kapituláció. Ezután közel másfél évig rejtőzködött Aradon, a míg csak a honvédorvosok számára az amnesztia ki nem adatott, ekkor végleg megtelepedett városunkban, hol azonnal mint gyakorló orvos működött s rövid idő alatt általános tiszteletre és nagy népszerűsége tett szert.

Ezen közbizalomnak volt kifolyása azon megtisztelő ajánlat, melyet az aradmegyei köz-kórház igazgatói állásának elvállalására nézve kapott. Akkoriban nagy elégedetlenség uralkodott, különösen az alapítók között, a megyei köz-kórház kezelése körül tapasztalt visszaélések és dezolált állapotok miatt. Az 1856. év folyamán *Hauk*, az akkori megyefőnök az alapítók felszólítására fölkérte Matavovszkyt, hogy a megyei köz-kórház vezetését, mint annak igazgató főorvosa átvegye, mert csak így remélheti „hogy az ott uralkodó rendetlenségek és visszaélések véget érnek”. A följajlott igazgató-állást Matavovszky Nándor el is foglalta s azt a kórház újabb felvirágoztatásával 1862-ig töltötte be; a midőn a provizóriummal beállott politikai visszahatásnak engedve, ő is visszalepett. Az alapítók és a megye akkori főnöke mindent elkövettek ugyan, hogy állását megtartsa, de nem volt rábirható. A kórház igazgatásától megválván, hosszabb utazásra indult, melyből csak négy hó múlva tért vissza Aradra. Ez alkalommal bejárta nemcsak egész Német-

és Franciaországot, de a tengeren túl Angliát is, mindenütt a kórházi intézményeket tanulmányozván.

1867-ben az alkotmányosság visszaállta után Szende Béla főispán által újra kineveztetett a kórház igazgatójává s ezt a tisztelet egész a folyó évi április végéig ritka buzgalom és szakértelemmel viselte. Matavovszky Nándor dr. negyvenhárom évig működött az aradmegyei köz-kórház élén. Erdemei elismeréséül előbb a kir. tanácsosi címet nyerte, majd pedig 1891-ben, a mikor ötvenéves tudori jubileumát ünnepelte, a vaskorona-rend harmadik osztályát adományozta neki a király. Az aradmegyei köz-kórházat ő fejlesztette, emelte nagygyá. Az ő buzgólkodásának eredménye volt, a midőn Aradvármegye néhány év előtt a tulzsufolt kórházat mintegy kétszáz ezer korona költséggel kibővítette, a mi által az mintaszerű higiénikus intézménnyé vált.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Ezeregy éjszaka, tündérrege. Este: Ember tragédiája, dráma. (Páratlan bérlet.)

Hétfő: Sevillai borbély, opera. (Páros bérlet.)

Kedd: Fabricius leánya, szimű. (Páratlan bérlet.)

Szerda: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Páros bérlet.)

Csütörtök: Kurucz Feja Dávid, dráma. (Páratlan bérlet.)

Péntek: Nilusi varázsló, operette. (Páros bérlet.)

Sombat: Nilusi varázsló, operette. (Páratlan bérlet.)

* P. Lukács Juliska asszony, aki az aradi színházhoz rendszeres vendégszereplésre van szerződve, ma este lépett fel először a téli színpadon. Az Ember tragédiájának *Eva* szerepét választotta első fellépésére, ugyanazt a szerepet, a melyet három estén át közvetlenül előtte Gazdy Aranka játszott. Nem azért emeljük ezt ki, mintha merészség kellett volna ehhez a vállalkozáshoz, sőt, a kinek alkalmá volt mindakét alakítást látni, az meggyőződhetett arról, hogy ami különbség van a két szerep-felfogásban, annival jobb *Eva* volt P. Lukács Juliska, mint Gazdy Aranka. Az ő *Évája* nem a mindenáron deklamáló, pózoló, modern szalonbeli *urnó*, hanem igazi *asszony*, aki inkább igyekszik arra, hogy asszonyos legyen, minthogy óvatos pózokkal pillanatnyi hatást keltsen. S miután Gazdy a maga felfogásában elég jó volt, a különbség az, hogy Lukács Juliska nemcsak az ő felfogásában volt igen jó, de éppen a felfogása volt jobb, mint amazé. — A többi szereplők nem igen respektálták a hősnő első fellépését. Egy képet egyszerűen elkedélyeskedtek. (z—t.)

* A hét műsora. Erre a hétre ismét két új *donságot* tűzött ki a színház vezetősége előadásra. Az egyik *Kurucz Feja Dávid*, Fényes Samu történeti sziműve, mely a magyar drámairodalomnak egyik legértékesebb műve és a *Nilusi varázsló*, Herbert Viktor, a zseniális zenészerző bájos operettje, melynek keleti zenéje a *Sába királyné* irányzatát követi.

* A sevillai borbély. Hétfőn páros bérletben adják a *Sevillai borbély* operát. Ennek az első operai előadásnak érdekessége abból áll, hogy Orbán Árpád karmester az eredeti partitúra alapján tanította be a zeneművet és annak minden egyes tételét fogják énekelni, ugyanígy a harmadik felvonás duettjét, (Bartolo és Almaviva kettőse), melyet nehézsége miatt nagy operai színpadokon is ki szoktak hagyni. A második felvonásban a zongora lecke-óra jelenetében *Parlagi Kornélia* csinos és zeneileg értékes betét-dalokat fog énekelni.

* Fabricius leánya. Ez a nagyszabású szimű szintén ujdonság számba jó, annál is inkább, mert a vidéki színpadoktól eltérőleg nálunk a darabot egész teljességében összevonás nélkül adják. Az összevonást a diszletezési nehézségek indokolták, melyek színpadunkon az új *g-p*ek s megfelelő különböző diszletek felállítása folytán ki vannak küszöbölve. A darab egyik főszerepét *Békes Gyula*, a színház

ágilis titkára játsza. Fabricius nehéz szerepében lesz először alkalmá kiváló jellemiaki tási képességét bemutatni.

* Arad nem nevel színészeket. A tanács mai ülésén Kádas Kálmán főjegyző egy a városhoz beérkezett kérvény elutasítását javasolta. A kérvény annyiban érdekes, hogy benne egy aradi fiatal ember a várostól valamely színiiskolában való kiképzését kéri, mert, ugymond, tehetséget érez magában. A tanács elutasította a kérvényt mert ha megadnák a segélyt, folyton zaklatnák a várost a „tehetségek”.

* Az Ember tragédiája diszletei. A gróf Eszterházy féle diszletek, melyekben közönségünknek most alkalmá volt gyönyörködni, már hétfőn külföldre vándorolnak hosszabb időre. — *Strausz O.* bécsi vállalkozó *Zilahy Gyula* igazgatótól bérbe vette a diszleteket és azokkal Bécsben, Németországban és Franciaországban előadja *Madách* hatalmas drámai költeményét. A színházi vállalkozó kikötötte magának, hogy európai vállalkozásának s kere esetén, a diszleteket további évre is bérbe veheti egy tervezett *amerikai* körútra. E szerződésében rejlik annak magyarázata, hogy a darab miért került egymásután ötször színre. Zilahynak az volt ugyanis célja, hogy a különböző napos bériőknek alkalmuk legyen az előadás megtekintésére. A remek diszletek tehát külföldre viszik *Madách* költői alkotását és elősegítik a magyar drámai költészet dicsőségét.

A tisztviselők adóssága.

— Kép a jövőből. —

Arad, október 18.

A Nagyváradon ma kezdődött országos ipartestületi gyűlés elé egy javaslat kerül, mely törvénybe iktatni kéri, hogy a közhivatalokból az adóssággal bíró tisztviselők bocsáttassanak el.

Főkapitány: Hadnagy ur, írja össze a rendőri igényeket, akik adósságokat csináltak, s ki nem fizették.

— Miért?

— Mert a legújabb törvény értelmében el fogjuk bocsátani őket a szolgálatból.

Tűzoltóparancsnok: (Egy nappal később telefonál, miután a városházáról tüzet jeleztek.) Főkapitány ur kérek egy szakasz rendőrt, mert nagy boltitűz van, s az utca söpredéke lopja az árukat.

— Rendőröm nincs, valamennyien el vannak adósodva.

— Az nem baj; nem változsránsnak keltenek, hanem a rend helyreállításához...

— Sajnálom, a legújabb törvény értelmében tegnap elbocsátottuk a szolgálatból valamennyit.

Polgármester: Tanácsnok ur, azt hallom, hogy önök ma ünnepet csináltak, s nem akarják elfogadni az adóbefizetést.

Az adóügyi tanácsnok rezignáltan bólint:

— Ugy van, polgármester ur, a fizető feleket sorra hazaküldi Steiner Jakab városi képviselő.

— Megbolondultak önök?

— Nem, csak adósságot csináltunk, s beadtuk állásunkról való lemondásunkat valamennyien.

— Hát Steiner Jakabbal mi van?

— Azt gondoltam, hogy mivel neki nem igen van adóssága, tehát alkalmas lesz a felekkel való érintkezéshez.

Főispán: Polgármester ur, úgy értesülök, hogy a városnál minden hivatal zárva van. Micsoda botrány ez?

Polgármester: Nem botrány ez, méltóságos uram, hanem a hitelviszonyok uj módu megrendszabályozása.

— Nem értem.

— A legújabb törvény értelmében tilos a tisztviselőnek az adósságesinálás. Mivel pedig

hivatalnokaink csak *adómentesek* voltak, nem pedig *adósságmentesek*, tehát el kellett bocsátani a szolgálatból valamennyit.

— Az már más. Node most jegyezzük össze, hogy a legközelebbi közgyűlés elé kiket kandidáljunk a megüresedett tisztviselői állásokra.

— Méltóságos uram, a jegyzék készen van. Ime: Neuman Dániel, Purgly János, Spitzer Ignác, Biró Kálmán, Bing Vilmos, Domány József, Vajda Lajos, Andrányi Károly, Éles Ármin, Müller Károly, Herzel Bernát, Kris tyóry János, Szalay Antal, Glück Károly, Wadowszky Gusztáv és még vagy husz darab név. Gépirónónak jó lesz Fischer Eliz. Ezek talán nincsenek eladósodva.

— Polgármester ur, szólítsa fel a nevezeteket, hogy fölszerelt pályázati kérvényeiket a közgyűlés napjáig nálam nyújtsák be.

Ferencz Ferdinánd

torontáli vadászatai.

(A Harnoncourt-féle birtok. — Az első látogatások. — Harnoncourt helyzete. — Nehéztlő és tüntető mágnások. — Az ideai vadászatok. — A trónörökös torontáli vadászberlete. — Látható és láthatatlán torontáli rókák.)

Arad, október 18.

Ferenc Ferdinánd trónörökös, mint a lapok írják, az ősszel ismét lemegy Torontálba vadászni. A trón várományosa ezuttal vagy ötödikben látogatja meg a szomszédos vármegyét, ahol jól érezte mindenkor magát és tömegtelen rókák és nyulak halálának lón okozójává. Ezek a vadászatok rendszeren Écska körül folytak le Harnoncourt Félix gróf gyermekeinek területén. A milliókat érő birtoknak ugyanis csak haszonélvezője a gróf, mert bárha felesége rátestálta halála előtt az egészet, Torontál vármegye árvaszéke visszapörölte a vagyont az örökségből kizárt kiskorúak számára.

A vadászterületről azt binné bárki, hogy az valami különös hely, Ferenc Ferdinánd aligha keresné föl különben, lévén hatalmában vadászni Európa bármelyik helyén. Pedig hát nincs egészen így. Az egész vadászatnak az a magyarázata, hogy Ferenc Ferdinánd benső baráti viszonyban él már hosszú évek óta Harnoncourt gróffal s mikor fölkereste, inkább őt magát akarta kitüntetni.

Az első látogatás, öt évvel ezelőtt, nagy feltűnést keltett országszerte. Akkor érkezett ugyanis haza világkörüli utjáról a trónörökös; másfelé nem járt még, az ország magyar főurával nem érintkezett, az ő vadászterületei iránt csöppnyi érdeklődést sem mutatott, egyedül az osztrák származású Harnoncourttal barátkozott.

Akkoriban Harnoncourtnak különös helyzete volt Torontálban. Sok furcsaságot beszéltek róla (bárha beigazolást semmi sem nyert ezekből a hírekből), élénk emlékezetben állott még a vármegye árvaszékének pöre is, amivel kapcsolatosan viszont feleségének, Lázár Marianna végrendeletének története került szóba, a vármegye nagyobb és kisebb urai pedig teljesen izolálták magukat tőle.

Az első közeledés a trónörökös leérkezésekor történt s így vett részt a vadászaton Rónay Jenő főispán, Dellimanics Lajos alispán, Papp Géza országgyűlési képviselő, Daniel Ferenc központi főszolgabíró, Winkler Ignác, a gróf jószágigazgatója és Wahrmann Ernő, Harnoncourt régi barátja, akivel való barátsága a nyáron mondott csődöt. Ott volt azonkívül a házigazda unokahuga is, Hardegg Alice comtesz.

Torontál vármegye mágnásai nem vettek részt ezeken a vadászatokon, pedig van közöttük

néhány elég jó nevű ur, így Csekonics Endre gróf, Karácsonyi Jenő és Aladár grófok, ugyanennek a családnak másik ága, azonkívül Nikolics Fedor, Gerliczy Ferenc és Baich bárók. Nem számítva a többi, szintén jónévű magyar főurat, akiknek nagy birtoka van a megyében, ami jogcímül szolgáltathatna arra, hogy a trónörökös látogatása alkalmával ők is hazanézzek. E helyett az történt, hogy a nagy urak a vadászatok alkalmával kámforra váltak. Első helyen állt köztük Csekonics gróf, aki ilyenkor külföldre utazott, mert különben honnőrköt kellett volna teljesítenie Zombolyán, ahol keresztülutazott Ferencz Ferdinánd.

Sokat beszéltek évről évre ezekről az eseményekről. Csekonicsék úgy érezték a többi urakkal együtt, hogy megalázás volna rájuk nézve minden udvari etikett dacára is a gázolás, mikor a fenséges ur mást látogat meg. A vadászaton pedig nem vehettek részt, még ha véletlenül hivatalosak is lettek volna erre. Ugy végezték tehát a dolgot, hogy egyik sem vett tudomást a másiktól, a mire jó volt köpenynek a trónörökös inkognitója.

Most jön a híre, hogy Ferencz Ferdinánd ismét lemegy Torontálba, azonban ezuttal nem Harnoncourt-t látogatja meg, hanem a glogosi és jabukai nádasokat, ahol külön vadászberlete van. A lapok megírják azt is, hogy „a két községben már is folynak az előkészületek, hogy a vadászatok minél fényesebb eredményel végződjenek”. Talán ez a pár sor a legérdekesebb az egészben, mert akaratlanul is elárulja a vadászszenvedély felcsigázásának titkát.

Volt ugyanis eset rá, hogy a trónörökös 2—3 nap alatt száznál több rókát lőtt, s óval annyit, amennyi egész Torontálban nincs, nem a „szó” nádasban. (A politikai rókákat kivéve persze.) Törték is rajta sokan a fejüket, hogy mi a manó szaporította így meg a ravasz állatok számát! Végre kipattant a titok, hogy mesterséges rókatenyésztés folyik odalenn s waggonszámra szállítják Torontálba a rókát, hogy legyen a fenséges úrnak mit lőnie. Mert mégis blamázs, ha a vadászatok nem végződnek fényes eredménnyel, amit hivatva van meggátolni az „előkészület”. A trónörökös persze nem tud ezekről, ő csupán az eredményt konstatálja és hogy annyi sok rókát lát maga körül.

Törvényszék a kórházban.

(Ágyban fekvő vádlott.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Az aradi törvényszéken ma olyan tárgyalást tartottak, aminő régen nem esett meg Aradon, az új törvényszéki palotában pedig egyáltalában soha. A tárgyalásra került ügy nem volt a legkevésbé sem rendkívüli, a személyek sem érdekesek, hanem szokatlan volt a hely, ahol a törvényszék összeült.

A mai tárgyalást ugyanis a törvényszéki fogház kórházában tartották. Az a körülmény tette ezt szükségessé, hogy az egyik vádlott súlyos beteg volt, az ügyet pedig sürgősen le kellett tárgyalni.

Bancs Ávrám és Szabó Zsuzsanna radnai lakosok voltak a vádlottak. Előbbi lopásért, utóbbit gazdaságért előzetes letartóztatásba helyezték. Miután pedig vádbeli cselekményük nem volt olyan súlyos, hogy tovább is fogva tarthatták volna őket, a tárgyalást nem lehetett halasztani.

Szabó Zsuzsannát azonban a napokban megoperálták a fogház kórházában, s ennek következtében nem hogy felkelni nem tudott,

de még mozdulni sem az ágyban. Így azután a törvényszék kénytelen volt levonulni hozzá a kórterembe, hol a vádlott az ágyban fekvve tette meg vallomását.

A büntetőtanács elnöke Ribiczey Ferenc volt, tagjai: Radány Dezső dr. és Pogonyi Nándor, jegyző Bereczky László, a vádat Szakolczay Lajos alügyész képviselte.

A törvényszék Bancs Ávrámot lopásért tizennégy napi fogházra, Szabó Zsuzsannát pedig gazdaságért egy havi fogházra ítélte. — Utóbbi azért kapott súlyosabb büntetést, mert már hasonló eset miatt büntetve volt.

Az ítéletben mind a két vádlott és az ügyész is megnyugodott.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az orvosegyesület és orvosszövetség tagjai kérték, hogy folyó hó 20-án (hétfőn) délután fél 3 órakor a városháza kistermében megjelenni sziveskedjenek és Matavovszky Nándor dr. temetésén testületileg vegyenek részt.

(*) Az aradi székely-otthon vasárnap este 8 órakor rendes helyiségében választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat a teljes számban való megjelenésre kéri az elnökség.

Hármas gyilkosság.

(Vérengzés egy ügyvéd irodájában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 18.

Borzalmas hírt visz ma szét a táviró a földkerekség minden országába. Olyan rettenetes büntényről tudósít ez a távirat, a melyet az utolsó évtizedekben aligha követtek el.

Hármas gyilkosságot követett el egy jómódu new-yorki ember, olyat, a milyen csak egy idegbeteg ember fölcsigázott fantáziájában fogamzhatik meg.

Pitaval könyvéből ismerünk olyan embereket, kiket egy sötét pillanatukban semmi más vágy nem ural, mint gyilkolni, ölni mindhalálig.

Az indulatos emberek, mikor lelkük legmagasabban háborog, lecsillapítják boszujukat avval, ha gyilkosokként látják magukat, s előttük fekszenek azok az emberek, kik véletlenül fölboszantották.

Az ilyen vízió az indulatot rögtön lehűti. Ez is a boszuállásnak egy neme.

De egy Turner nevű new-yorki ember ezt a víziót valóra váltotta.

Tudósítónk a borzalmas esetről a következőkben számol be:

Londonból táviratozzák, hogy egy ügyvéd irodájában tegnap egy Turner nevű ember agyonlőtte Hamilton pittsburgi milliommot és Maillard dugszdag new-yorki tőképénest.

Azután önmagára fordította a fegyvert és szintén a másvilágra vándorolt.

Turner jómódu ember volt s nemrég még elnöke, azonkívül pénztárnoka volt a Climax-Bottling-Company nevű kereskedelmi társaságnak. A társaság jövedelmező üzleteket csinált s az elnöki állás jó fizetés és nagy tekintéllyel járt. A társaság elnöke mindenkor számottevő faktor volt New-York üzleti köreibben.

Ugyanennek a társaságnak Hamilton és Maillard, a két milliomos, igazgatósági tagja volt. Illetve ők ketten, Turnerrel együtt voltak tulajdonosai a cégnek.

A múlt héten a társaság pénztárából, melyet Turner kezelt, eltűnt 1020 font sterling. A két igazgató e miatt Turnert elmozdította állásától. Turner tegnap megjelent a társaság ügyvédjének irodájában, és az eltűnt összegből 550 font sterlinget azonnal vissza akart téríteni.

Akkor jelen volt Hamilton és Maillard is. Beszélgetés fejlődött ki köztük, melynek során Hamilton hazugsággal vádolta Turnert.

Turner erre rendkívül felbőszülve, revolvert rántott és ebből rálőtt először Hamiltonra, az után Maillardra. Mikor látta, hogy mind a két ember a földre esett, önmagára lőtt.

Mind a három egy pillanat alatt meghalt, úgy, hogy az ügyvéd még magához sem tért a lövések által okozott ijedelméből, mikor már három véres holttest hevert a padlón.

A kettős gyilkosság és öngyilkosság kinos feltűnést kelt a városban, annál inkább, mivel a rémeset mindhárom szereplője közismert, vagyonos ember volt.

A második sporttelep.

(Kérelem a közgyűléshez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Arad egyik szépmultu, tevékeny sportklubja, az aradi tornaegyesület kérvényt intéz a város törvényhatósági bizottságához, hogy adományozzon részére sporttelepnek megfelelő területet. E célra az egyesület az igazságügyi palotával szemben fekvő, Reiniger-féle fatelepet kéri.

A kérelem mindenesetre azt igazolja, hogy az aradi tornaegyesület eddigi szép és eredményes működését még jobban ki akarja terjeszteni. Ez ellen senkinek kifogása nem lehet, sőt örvendetes tényként kell konstatálni; de igenis kifogás alá esik a közérdek szempontjából, hogy a város a kért területet odaajándékozza.

Itt, a nagy jövőre váró Maros-parton a sporttelep — még ha ajándékozó tehettségében lenne is a város — nem volna semmiképen sem szép, sem előnyös. Utját állaná a körutak fejlődésének, vagy esetleg újabb park létesítésének. Akár palotasorok emelkednek majd azon a helyen, akár enyhet adó park zöldelne, szépségeti szempontból mindenesetre megfelelőbb, mint a sportok üzésére alkalmas, nagy területű, kopasz térség. Mert ha a célnak komolyan megfelelő telepet akar létesíteni az egyesület, úgy legalább két katasztrális holdnyi területre van szüksége.

Két katasztrális hold a város legszebb részéből, abból a területtől, mely a jövő fejlődés számára van kijelölve! Bizony, ez nem csekélység, hanem rengeteg érték, melylyel akkor is számolnia kellene Aradnak, ha anyagilag nem állana ott, ahol tényleg áll. Arad a legkevésbé van abban a helyzetben, hogy területeket adjon ajándékba, sőt ezen a téren tulment már régen a helyes határon. Könnyen oda jut, ahová Budapest (melynek pedig ugyancsak volt ajándékozni valója), hogy többé nem lesz mit odaadnia, mikor ez majd igazán szükségesnek mutatkozik.

Egyáltalában ez irányban az állhat helyes elvül ma már, hogy a város ingyen nem ajándékozhat területeket ilyen célra, s használatra is csak úgy adhat, ha megfelelő kárpótlást kap érte. Ha fizetnek a telekért annyi bért, mint amennyit a fatelepért fizetnek, úgy időlegesen adja oda. Mig ha nem akarja a város, hogy ott fatelep legyen, akkor ne sporttért csináljon a telekből, hanem közcélu parkot. Ezt nemcsak a tornaegyesülettel szemben mondjuk, melynek működését becsüljük, hanem általában, a jövőben bekövetkező minden eshetőségre való tekintettel.

A jelen speciális esetre visszatérve, s eltekintve kimondott elvünktől, különben sem tartjuk helyesnek a tornaegyesület tervét a sport szempontjából sem. Van ugyanis Aradon már egy sporttelep, melyet az aradi atlétikai klub használ. Az új-városliget és az ó-temető közötti terület ez, melyet az atléták áldozatok árán be-

rendeztek már, s eredményesen sportolnak rajta tavasz óta. Miért ne működhetnék a tornaegyesület is ezen a helyen, miért legyen kénytelen a város újabb területet használatra adni. Ugy tudjuk, az atlétikai klub nem zárkózik el attól, hogy a testvér-egyesületnek szolgálatot tegyen, s ha ez így van, ne átalja a tornaegyesület ezt a készséget igénybe venni. A barátság mindenesetre több jóra vezet, mint a vételkedés.

Egyszóval minden ellene szól annak, hogy az igazságügyi palota melletti területet odaajándékozza a város. Egy indok szól csupán a kérelem teljesítése mellett: a kényelmes, könnyű hozzáférhetőség. Ezt elfogadjuk. Igen ám, de ebből a szempontból még sokkal megfelelőbb lenne, ha a vértanúk szobrát elhordatnák a Szabadság-térről, s ott adnánk helyet a sporttelepnek.

HIREK.

Szerencsétlenség a pályaudvaron.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 18.

Az aradi vasuti állomás pályaudvarán, a gyorsáru raktár előtt ma este baleset történt, mely szerencsére csak könnyebb természetű, bár kis hujja, hogy emberáldozatot nem követelt.

A gyorsáruk feladási helyén a raktározással foglalkozott ma este 6 órakor néhány raktármunkás. Egy induló vonathoz rakták fel a gyorsáru, miközben a podgyázkocsiban folyt a munka, a mozdony, mely nem volt a vonathoz kapcsolva, néhány lépésnyire közeledett a vonattesthez.

A mozdony zajtalanul, minden füttty, vagy trombitajelzés nélkül ért a kocsikhoz. A podgyázkocsin dolgozó munkások nem vették észre a mozdony közeledését, mely ellengőzzel ugyan, de meglehetősen erősen ütődött a podgyázkocsikhoz.

Ennek a kocsinak az ajtajában egy hordó volt, melyet Sírján János vasuti munkás akart éppen berakni. A podgyázkocsit ért ütés folytán az egész kocsi kissé hátra indult, a hordó megkapta Sírján munkást és egy oszlophoz nyomta.

A munkás jajkiáltást hallatott, aztán össze-rogyott. Csakhamar magához tért a vasuti tisztviselők ápolása folytán s fel is tudott kelni, azonban belsejében rettenetes szorulást érzett. A vasutasok a mentőkocsit és a rendőrségre telefonáltak, s csakhamar megjelent Rámer István rendőrkapitány a mentő kocsival.

A munkásnak vérzése nem volt s külső sérülést egyáltalában nem szenvedett. Beszállították a kórházba.

Az államfogoly balesete.

— Gázmérgezés a cellában. —

Arad, október 18.

Tegnap vonult be a szegedi államfogházba Nagy Endre, a jónevű fiatal író, ki többek közt összekerült ott Czeglédi Imre hmvásárhelyi szocialistával. Csakhamar összeleledtek és vacsora közben egyéb témák mellett a légszermérgezés borzalmáról beszéltek. Nagy Endre élénk és iszonyatos színekkel festette a csupa fül szocialista előtt, mily rettentő halál a légszermérgezés.

Nemsokára megjelent a fogház őrmestere és felszólította őket, hogy vonuljanak vissza a zárkákba. Nyugodalmassal jóéjszakát kívántak egymásnak és Czeglédi, ki másnap volt szabaduloban, remegő hangon szólt:

— Most igazán félek a szobámba menni. Nem tudom, nem lesz-e bajom a légszesztől?

Nagy Endre megnyugtatta és ezzel pihetőre tértek, de Czeglédi lelki nyugalma eltávozott. Nem mert lefeküdni. Szüntelenül járt-kelt a szobában, melynek csupasz falait kísértetiesen világította meg a légszesz láng gyér fénye.

Végre is eltörődött a fogoly és hős elhatározással a székre állt, hogy a légszeszt eloltssa. A feje kábult, Egészen belezavarodott a bohém író fejtegetéseibe és így történt, hogy elfújta a légszesz lámpát, aztán anélkül, hogy a csavart helyreigazította volna, lefeküdt.

Hajnaltájt fojtó szagra ébredt föl. A halál verejtéke ült homlokán. Majd első ijedtségéből magához térve, rémülten kiáltozni kezdett. A fogházor berohant. Fölsimerte a bajt és hozzáfogott az alélt ember feldörzsöléséhez. Ez sikerült is és Czeglédi néhány óra múlva eltávozott a fogházból.

— Ludvigh Gyula lemondása. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, egyik fővárosi estilap mai számában a következő, kissé valószínűtlen hirt közli: Ludvigh Gyula, a magyar államvasutak igazgatója lemond. A kormány neki szánta azt az állást, amelyet New-Yorkban most szervez a kivándorlás szabályozására. — Ludvigh Gyulát nagy képzettsége s kitűnő jártassága az angol nyelvben, szinte szölitották erre az állásra, amelyet Széll Kálmán rábeszélésére fogadott el. Ludvigh Gyula miniszteri rangot kap és hatvanezer korona fizetést. Az államvasutaknál Ludvigh utódja Dobieczy Sándor képviselő lesz, a volt debreceni üzletvezető, akinek családja révén, az udvarnál is van összeköttetése.

— A gráci hagyatéki-bíróság — Aradhoz. Érdekes hivatalos irat érkezett Arad városához a gráci hagyatéki bírószágtól Weitzer János hagyatéka ügyében. Azt kéri a gráci bíróság Aradtól, hogy nyilatkozzék november hó 15-ig arról, hajlandó-e elfogadni a Weitzer-féle alapítványt azon feltételek mellett s azon jogok és kötelezettségekkel, melyeket Weitzer János végrendeletében meghatározott. Ezt természetesen nem azért kérdezi az osztrák bíróság, mintha valami nagyon valószínűnek látszanék az, hogy Arad nem lenne hajlandó elfogadni a milliós örökséget, hanem mert ezt a formát a törvény előírja s mert tény az, hogy az alapítvány elfogadásával kötelezettségek hárulnak a városra, ezek teljesítésére pedig az örökség átvétele előtt felelősségteljesen vállalkozni kell. Ez a kötelezettség ebben az esetben a hagyatéki összeg nagyságához képest aránylag csekély ugyan, de mégsem merő formalitás. Éppen ezért csak a törvényhatóság közgyűlésének van joga a kötelező nyilatkozatot, (vagy ellenkező esetben az elutasító határozatot) meghozni. Az illetékes gráci hagyatéki bíróság egyuttal megkereste azon községek előljáróságát, amely községekben Weitzer Jánosnak vagyona van, a leltározás foganatosítására.

— Olasz-magyar affér. A római Tribuna — mint egy táviratunk jelenti — Zágrábból keltezett sürgönyt közöl, a mely elmondja, hogy a horvát diákokat vivő Gödöllő nevű magyar hajón olasz-ellenes tüntetés történt. A Tr. ezért a tüntetésért egyenesen a magyarokat, illetve a magyar kormányt teszi felelőssé. Az olasz lap sajnálja, hogy magyar hajón fordult elő ez a kellemetlen affér, pedig az olasz és a magyar nép közt — ugymond — életkérdés a közös egyetértés. Hogy a horvát diákok az olaszok ellen tüntettek, azt elhiszük, de hogy ezért miért lehet felelőssé tenni a magyar nem-

zelet, annak már csak a Tribuna logikus fejű publicistája volna a megmondhatója.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Hirschl* Zsigmond aradi kereskedőnek és *Czárán* Gyula menyházai földbirtokosnak, a siketnémák aradvárosi iskolája segélyalapja javára tett, egyenkint száz, özv. *Nikodém* Jánosné aradi lakosnak, ugyanezen célra tett kétszáz kor. adományáért, továbbá *Almássy* Dénesné grófnőnek, Makó város közönségének, Békés-Csaba község előljáróságának, Csanád-Palota község előljáróságának és az aradi gör. kel. román szentszéknek, a siketnémák aradi iskolájába járó egy-egy növendék ellátásáról való gondoskodásukért köszönetét nyilvánította.

— **Az első előfizető.** Az ujságok emberei, ha végig böngészik az előfizetők névsorát, kegyeletes szeretettel gondolnak azokra, kik megvetették a lap létezésének alapját: az első előfizetőkre. Az *Aradi Közlöny* eme listájára a mai napon gyász borult: az első előfizetők legelseje, akit tizenhét esztendő óta 1 es számmal jelzünk a mi főkönyvünkben — meghalt. *Matavovszky* Nándor dr. nyugalmazott kórházi igazgató lépett be elsőnek előfizetőink közé, mikor tizenhét év előtt lapunk megindult. Mint az előfizetők diszes listájának vezetője hiven kitartott a mai napig. Most azonban a leg hatalmasabb nagyur, a halál, társadalmunk általános gyászára megállította szívének dobogását s mi, amikor ebben a gyászban részt veszünk, meghatva és fájó érzéssel töröljük ki a legelső nevet az előfizetők könyvéből, de nem az emlékezetünkéből.

— **Uj pénzügyi segédtitkár.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter az aradi pénzügyigazgatósághoz *Szabó* Lajos ottani pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte.

— **A szabadalmi tanács elnöke.** Budapestről táviratozzák, hogy a szabadalmi tanács elnökévé, mint a *Kel. Ért.* jelenti, *Jónás* Odón műegyetemi tanárt fogják kinevezni.

— **Megrendelések a waggongyárban.** A magy. kir. államvasutak kilencvenöt darab hus- és sörszállító kocsi rendelt az aradi waggongyárban, mely husz kocsi már el is készített. Ennek a rendelésnek az az érdekessége, hogy ilyen kocsikat először készítenek Magyarországon. Ezideig úgy a Máv., mint az egyes cégek külföldön rendelték a hus- és sörszállító waggonokat.

— **Eső és hó.** *Selmecbányáról* jelentik a Magyar Távirati Irodának: Egész éjjel eső esett, sőt reggel felé hóval vegyest. Erdős negyeink már fehérlelenek a hótól.

— **Képtárlat az ipartestületben.** Vasárnap reggel kilenc órakor nyílik meg az ipartestület nagytermében *Alexits-Balla* aradi festő-iskolájának képiállítása. Tegnap délután volt a vernisszázs, melyen az ujságok képviselőin kívül több műbarát is résztvett. Testületileg is megjelentek itt a *Somogyi* féle leányiskola növendékei, kik közül több ügyes tanítványa van a festő-tanfolyamnak. Az érdekes kiállítás, melyet lapunk más helyén méltatunk, belépő díj nélkül tekinthető meg.

— **A temesmegyei affér.** Temesvárról táviratozza tudósítónk: *Joanovits* megyei főjegyző az ösmert röpirat miatt ma provokáltatta *Lendl* országgyűlési képviselőt. *Lendl* segédei becsületbíróságot kértek.

— **A berlini bur-gyűlés.** Berlinből táviratozzák: A bur-gyűlésen *Botha* után *Delaray* beszélt, aki azt mondotta, hogy a tábornokoknak nehezükre esett idejövételük, mert hiszen nem tudták, hogy tárt karokkal fogják őket fogadni. Annál nagyobb most hálájuk. Azután a bur nép inségét ecsetelte és azt a reményt fejezte ki, hogy az új kormány segíteni fog a burokon. *De Wett* megköszönte a tábornokok iránt tanu-

sított rokonszenvet és azt mondotta: Csak özvegyek, árva és rokkantak számára kérünk adományokat, nem pedig olyanok számára, akiknek földjük van és segíteni tudnak magukon. A burok megérdemlik a támogatást, mert bebizonyították, hogy a haza és szabadság drága nekik. A mit kormányunk most ad, azt már a koncentrációs táborokban fogyasztják el. Azután köszönetet mondott a segítő-bizottságnak és azt mondta, hogy még nagyobb hálára vannak kötelezve azért, hogy idejövételük alkalmával és ittélük alatt kerülték mindazt, ami a tábornokokat ferde helyzetbe hozhatta volna. *Mirbach* gróf a tábornokokat köszöntötte fel, mire arany babérkoszorúkat adtak át nekik. Végül üdvözlő táviratot küldtek *Krüger* és *Stejn* volt elnököknek.

— **Párisi koszoru Kossuth sirjára.** A Kossuth-ünnep idején megírták, hogy egy Párisban élő aradi fiatal műlakatos: *Mericskay* Ferenc, remekművű vaskoszorút küldött Kossuth Ferencnek azzal a kérelemmel, helyezné el a koszorút a nagy ünnep alkalmával megdicőült édes atyja sirjára. A koszoru rendben meg is érkezett Párisból Budapestre és Kossuth Ferenc sietett a derék műiparosnak kegyeletes megemlékezéseért köszönetét nyilvánítani. A levél így hangzik:

Igen tisztelt *Mericskay* ur!

Felejthetetlen édes atyám, Kossuth Lajos születésének 100 éves emlékünnepé alkalmával hozzáam küldött művészi kivitelű kovacsolt vaskoszorúért fogadja hálás köszönetemet.

Midőn egyuttal értesíteni van szerencsém, hogy e kegyeletes szép és művészi munka, mely dicső édes atyám emlékeztetés az iránta való hódolatát van hivatva hirdetni a jövőben, a Nemzeti Múzeum Kossuth-erekiye-szobájában fog elhelyeztetni, — fogadja honfium szíves üdvözlőm és köszönetem kifejezését, mely-lyel vagyok

tisztelő hiva-

Kossuth Ferenc.

— **Bradszky léghajós temetése.** Párisból táviratozzák, hogy tegnap temették el a szerencsétlenül járt *Bradszky* Ottokár léghajóst. A koszorúkkal elhalmozott halottas kocsit az özvegy, a rokonok, számos barát és a léghajós-klub tagjai követték. A református templomban, ahol a gyászbeszéd történt, a német követség tisztviselői is jelen voltak. A halottas kocsi mögött haladt az elhunyt sógora, *Eschweye* kapitány, a 108. százsz gyalogezred tisztje. Az egyházi szertartás befejezte után *Faulx* gróf a léghajós klub nevében mondott beszédet, melyben méltatta a merész kutató kitűnő tulajdonait és érdemeit. A koporsót, melyet Drezdába fognak vinni, ideiglenesen a templom kriptájában helyezték el.

— **Verekezés egy politikai gyűlésen.** Bécsi távirat szerint tegnap este *Mödlingben* véres verekezés volt a keresztény-szociális választógyűlésen. A német nemzetiek és az antiszemita kaptak hajba s oly parázs verekezést rögtönöztek, hogy mindkét pártból egész sereg ember súlyosan megsebesült. A gyűlésteremben jelen volt *Luiger* is, a ki rendőri fedezet alatt tudott csak távozni a verekezés színhelyéről.

— **A kis Kohn örültje.** Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy ma délbén a *Ferencz* József rakparton álló rendőr észrevett egy embert, aki az ott járó kelőktől izgatottan kérdezte:

— Nem látták kérem a kis Kohnt?

Miután a kérdezősködő egyén gyanus volt, a reddőr bevitte a főkapitányságra és az inspeklós rendőrtiszt elé vitte. A bekísért ember újból ezt a már nem egészen ismeretlen kérdést intézte a rendőrtiszthez:

— Nem látta kérem a kis Kohnt?

A rendőrtiszt az illetőt megvizsgáltatta a rendőrorvossal, aki nagyfoku agylágyulást konstataált rajta. A szerencsétlen embert, aki nyilván a kis Kohn miatt vesztette elgondolkodó képességét, *Waldmann* Imrének

hívják és foglalkozására nézve könyvkötő segéd. Beszállították a lipótmezei tébolydába.

— **A szerb kormányválság.** Belgrádból táviratozzák, hogy a szerb kormányválságot közbejött akadályok miatt ma sem lehetett megoldani. *Sándor* király, mielőtt határozná, meg akarja hallgatni az összes pártoseli vezető politikuskor véleményét. E célból távirati uton holnapra értekezletet hívott össze. Belgrádba, melyen személyesen fog elnökölni.

— **Kitchener utazik.** Párisból táviratozzák, hogy *Kitchener* Lord a ki valószínűleg már kipihente a délafrikai háboru izgalmait, régi dicsősége színhelyére, Egyiptomba utazik. Ezen útjában ma a francia fővárosba érkezett, a hol tiszteletére az ottani angol nagykövet ebédet adott. Jelen volt ezen a Párisban időző görög király is, valamint az osztrák-magyar nagykövet és több politikai előkelőség. *Kitchener* néhány napig Párisban marad.

— **Egy aradi betörő elfogatása.** Három város rendőrsége évek óta köröz egy notórius gonosztevőt, akinek csalások, lopások és betörések elkövetésében van akkora ügyessége (ha a szerencsése kisebb is) mint *Gáspár* Lajosnak. Arad, Szeged és Makó városok rendőrségei ke-restetik *Kecskeméti* Lajost, a fent említett betörőt, akit ma véletlenül fogtak el Makón. *Kecskeméti* több évet ült Vácon és ott ismerkedett meg *Mandl* Ferencel, akit kiszabadulása után társul fogadott s együtt üzték tovább a bünteteket. Aradon három helyen tört be *Kecskeméti*: a *Damjanich*-, *Sarló* és *Fácán*-utcákba. Hogy a betörést ő követte el, azt vallotta büntőrsé, *Mandl*, akit sikerült elfogni. *Kecskeméti* Lajos megszökött s azóta hírét sem hallották máig, hogy „inkognitóban“ hazament Makóra látogatóba. A makói rendőrség értesült erről a látogatásról s el is fogta *Kecskeméti*. Az aradi rendőrség erre ártírt az aradi ügyészséghez, megkérvén ezt, hogy hozassa el Aradra *Kecskeméti*, hogy az itten elkövetett betöréseiről kihallgassák.

— **Munkásvezér cím alatt uj szaklap indult meg ma Aradon.** *Szappanos* Lajos szerkesztése alatt. Az uj lap hetenkint egyszer, vasárnap fog megjelenni s mint címe is mutatja, a munkások érdekeit fogja szolgálni. Az első szám tartalma elég változatos.

— **Megismételt névmagyarosítás.** A hivatalos lap mai száma a következő közleményt hozza:

Kereskedő László győri illetőségű szatmár-németi királyi katolikus főgimnáziumi tanár családi nevének „*Kőszegi*“-re kért átváltoztatása, a folyó évi 108.234. számú belügyminiszteri rendelettel, megengedtetett.

Kereskedő László szatmár-németi tanár ezelőtt Aradon volt tanár. Itt lett *Kaufmann*-ból *Kereskedő*, s ezt a nevét ugylátszik, időközben megunta.

— **Egy szociálista vándor-apostol ellen.** A belügyminiszter körrendeletben figyelmeztette Aradmegye és Aradváros hatóságát, hogy egy *Szilágyi* Lajos nevű szociálista apostol járja most be az országot és mindenütt, ahol csak megfordul, a munkásnépet Amerikába való kivándorlásra csábítja. A belügyminiszter arra kéri a hatóságokat, hogy e vándor apostolt akadályozzák meg e működésében s amennyiben tetten érik, adják át az igazságszolgáltatató hatóságoknak.

— **Mezei Péterné balesete.** *Mezei* Péter jeles színművész feleségét kellemetlen baleset érte a szegedi Széchenyi-téren. Egy kerékpár olyan ügyetlen módon ment az uton haladó urnőnek, hogy az végigcsúszott az aszfalton és könnyebb fajta sérülést szenvedett. A rendőrség kérdőre vonta a kerékpárost, akit *Milodonovics* Bélának hívnak és kereskedősegéd. A fiatalember csak néhány nap előtt ütött el kerékpárjával egy gyermekleányt.

— **Katasztrófa egy hidon.** *Konstantinápolyban* ma rémes katasztrófa történt, melyről a következő értesítést vettük: A *Konstantiná-*

polyból Galatába vezető új hidról egy gyermek a vízbe esett. A mentők utána ugrottak és ezt a munkát töméntelen ember nézte a hídról, mely pár perc múlva leszakadt. A rajta levő összes emberek a vízbe estek. Egy részüket kimentették, sokan azonban a vízbe fulltak.

— **A Friss Újságok harca.** A következő sorok közlésére kérték meg bennünket: Az „Aradi Közlöny” mai számában „A Friss Újságok harca” című cikkében több adat foglaltatik, melyekre nézve kérem helyesbítő alábbi nyilatkozatomat közzétenni. A cikkben ezen kitétel foglaltatik: „Székely Viktor budapesti lapkiadó, az Aradi Friss Újság volt tulajdonosa... Ez az állítás tévedésen alapszik, mert az „Aradi Friss Újság” tulajdonosa kezdettől fogva én voltam és ma is az vagyok és Székely Viktor sohasem volt ennek a lapnak a tulajdonosa. Erre vonatkozó összes bizonyítékaim a bíróság előtt fekszenek. Téves adott az, hogy Székely Viktor kétszáz koronát küldött nekem. Épen ezért vádoltam be Székely Viktort rágalmazásért, mert ezt állította és továbbá azt mondotta, hogy ezt a 200 koronát arra a célra küldötte nekem, hogy az újságkihordók között osztanám ki és hogy én ezt más célra fordítottam. Nem áll az, hogy én a rágalmazás vádját elejtettem volna. En a rágalmazás vádját fentartottam és csak óvatosságból kértem a bíróságot, ha a rágalmazás tényét fennforogni nem látná, akkor a becsületesítés vétségében mondja ki Székelyt bűnösnek. A bíróság ítéletét, miután a bizonyítástól elűtettem, megfélembiztem, tehát az még nem jogerős és addig is, míg az ítélet jogerőssé vált, kérem az ügy megírálásának felfüggesztését. *Steinfeld Lajos.*

— **Leégett cukorgyár.** Kollinból táviratozzák, hogy a petschmori részvénytársasági cukorgyár ma porig leégett. A kár hatszáz ezer korona.

— **Hová lesz az arany?** Ezzel a kérdéssel foglalkozott egy amerikai tudós, aki különben azt kutatja általában, hogy hova jutnak a földből előkerülő ércék. Hát ez a kiváló tudós megmondja, hogy hová kerül a föld aranya. Kimutatja, hogy az amerikai fogorvosok a romlott fogak betömésére évenként vagy nyolcszáz kilogramm aranyat használnak fel. Ennek a mennyiségnek az értéke pedig harmadfél millió frank, amely érték a halálrévén a földre kerül. Ha ez még három évszázadig így tart, mondja az említett tudós statisztikus, akkor Észak-Amerika temetőiken hétszázötven millió frank fog heverni aranyban, körülbelül az az érték, amennyi most pénzzé verve az Egyesült Államokban közkézen forog.

— **Álmok az állatvilágban.** Sokat figyelték már az állatokat alvásuk közben. A lovak gyakran hegyezik a fülüket álmukban. A szarvasmarha szokás szerint nem sokat álmodik. A borjú, amely nagyon ébren alszik, álmában a tagjait mozgatja. A tehén, amely emésztési zavarban szenved, nyugtalanul alszik, a feje és a lába minduntalan mozog s gyakran panaszosan bög. A kecske, nevezetesen a fiatalabb, álmában a fejét rázogattja, gyakran felriad és mekeg. A vadászkutyák, különösen a fiatalok, többet álmodnak, mint az öregek s a vadászatok után többet, mint egyébkor. A vadászkutya, ha vadászatról álmodik, szimatol, csahol, olyanformán tesz, mintha lesben állana, de ugatása álmában jóval gyöngébb. Egyes megfigyelők azt állítják, hogy a kutyák ugatásából és csaholásából, amit álmukban hallatnak, tisztán meg tudják ítélni, hogy rókával, vagy nyullal akadtak-e össze álmukban, avagy a vadászszákmányt szolgáltatják-e át. Általában az összes kutyák arról álmodnak, ami indulataikat napközben mozgásba hozta. Ide tartozik a vadászat és a más kutyákkal való marakodás. Az érzések közt, miknek a kutyák leggyakrabban álmodnak, a kutyák kifejezést, leggyakrabban a félelem. Ha beteg a kutya, úgy igen nyugtalanul tölti az éjszakákat és álmában gyakran morog. A madaraknál megfigyelték, hogy sokszor behunyt szemekkel, szárnyak alá dugott fejjel alusznak, különböző hangokat hallatnak és testüket mozgatják; ez leginkább csak tavasszal fordul elő. A csalogány nem ritkán álmában is énekel és éneke ilyenkor halk és összefüggéstelen. A papagályokról azt mondják, hogy álmukban azt ismételtetik,

amit napközben tanultak. A vízimadarak álmukban a lábukat mozgatják, mintha azt képzelnék, hogy usznak.

— **Az időjárás szeszelyei.** Sokáig kecsgettük magunkat azzal, hogy a nyár nem fog elmúlni soha, s bár a levelek is kezdtek hullani a fákról, a nap nem volt rest tüzes sugarával fölmelegíteni a szürke októbert. Egyszerre váratlan fordulattal megváltozott az idő. Beleestünk a télbe, mely fogcsikorgató kegyetlenséggel parancsolja elő a meleg kabátot, mi több, a bundát is. Az emberek a hidegtől összehuzva sietnek az utcán, s amit idáig meg sem figyeltünk a lapokban: a szénstrájkot, most erősen ostromolja didergő fantáziánkat. Az üzletemberek örülnek a téli hirtelen jöttén. Fog a téli áru, mely után az utolsó napokban valóságos kapkodás jelentkezik. Kitűnően van felszerelve mindenféle téli árukkal Porter Vilmos Nagy Aruháza, a Szabadság-téren. Jäger alsó ruházat, meleg harisnyák, meleg gyermekruhák, sapkák, posztó és bélelt cipők, kötött és bélelt kesztyűk legjobb beszerzési forrása.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x — Érdekes** a mai számunk hirdetési rovatában található „Szerencse értesítő”, amelyet id. Heckscher Sámuel hamburgi bankcég tulajdonosa tesz közzé. Nevezett cég pontossága és a nyeremények kifizetése körül tapasztalt diszkrétója folytán olyan jó hírnévre tett szert, hogy a közönség figyelmébe ajánljuk mai hirdetését.

— **x — Új szén-telep Aradon.** A szénnek ipari célra és fűtésre való felhasználása egyre nagyobb mérvet ölt nálunk s így a szénfogyasztó közönség bizonyára szívesen vesz tudomást arról, hogy *Reusz Mór* cég Aradon (Boros Beni tér 12.) egy nagyobb szabású szén-elárusító telepet létesített, a honnan minden szükségelt szénmennyiség (50 klg-tól fogva) bementesen szállítatik a megrendelő lakására. A rendelések eszközésénél egyrészt a legjobb minőségű szén szállítása, másrészt pedig lelkiismeretes és pontos szűkösizálás által leendő a fogyasztó közönség érdeke megóva; ehhez képest a telepről minden mennyiség a legszigorúbb ellenőrzés mellett, olmozott zsákokban eszközöltetik.

Nászutazók kocsija.

(Egy praktikus orosz találmány.)

Arad, október 18.

A nászutazás ama bizonyos keserveit igazán csak azok tudják megérteni, akik már maguk is végigélvezték a nászut édességeit és végigélvezték annak gyötrelmeit is. Mert a vasuton, hajón és külföldi hotelszobákban töltött mézesheteknek vannak ám kellemetlen percei is. Vajjon melyikünk nem kacsintott már, külföldi utazások közepette, egy, a vasuti kocsi sarkában szerényen és mélyeséges csöndességben meghuzódó ifju pár azzal a jelentőség-teljes pillantással, mely nyilván azt jelentette:

— Ahá, ezek nászutazók!

Az első boldogság mámoros hangulatában uszó ifju pár ilyenkor félve és pirulva rebben szét. A fiatal férj újságot terít ki maga elé, abba temeti a fejét, az ifju, pár napos asszonyka pedig lázas buzgalommal lapozgat a vöröskötésű Baedekerben. Oly félve váltanak egymással ilyenkor szerelmes pillantásokat, mint a mátkaság idején a cseládi ebéd alatt, mikor a szigorú mama éber szeme örködött felettük. Nagy titokban simogatják meg egymás kezét és sietve igyekeznek elleplezni apró gyöngédségeiket, mihelyest a vasuti kocsiban ülők mosolygó tekintetével találkoznak.

Nekünk, idegeneknek, akik szórakozás kedvéért váltjuk meg a vasuti vagy a hálójegyünket, módfelett kedves látvány egy ilyen szegénykező, piruló ifju pár. De nekik bizonyosan gyötrelmes az idegeneknek tolokodó érdeklődése és hamiskás kíváncsiaskodása. Az ilyen nászut harmasban vagy többesben semmiképen sem folytatása a rózsaszínű

esküvőnek és vidám lakodalmi ebédnek. Onnan is szöknek valósággal az ifju párok: szöknek a mama, az rokonság, az üdvözlők elől, szöknek a zaj elől és repeső szívvel várják a pillanatot, a mikor senkitől sem ismervé, idegenek között csókolhatják meg egymást és elsőhajthatják csakugy, mint ezer elődjük elsőhajtotta: végre egyedül! Amde ezt az egyedülletet meg kell osztaniok mindjárt az első, vagyis a legédesebb órákban, kíváncsi és tolokodó tekintetű idegenekkel, a kik vidám tréfa között konstatálják róluk a vasuti kocsiban:

— Ahá, ezek nászutazók!

Egy orosz vasutársaságnak valamelyik érzelmes természetű és ilyen gyötrelmes nászutat már valószínűleg megjárta főhivatalnokát gondolkodóba ejthették ezek a dolgok. Ez az ur megfigyelhette a kurszkszebasztopoli vonalon a nászutazó párokat és érzékeny lelkét megindították az ifju párok keservei. Javítani akart helyzetükön és meg akarta óvni őket az idegenek kíváncsi, tolokodó pillantásaitól. Ezért elhatározta az ő előterjesztése nyomán az orosz vasutársaság, hogy november elsejétől kezdve külön berendezésű kocsikat járát — nászutazók számára.

A kocsi rendkívüli izléses, pazar berendezésű és a belsejében négy eltolható fal van, a melyekkel tetszés szerint lehet négy öt szobára osztani a kocsit, vagy akár egy nagy teremmé átalakítani. A berendezés teljesen olyan, a milyenre egy nászutas párnak szüksége van. Ilyen kocsikban persze csak nászutazó párok lehetnek utra és így jegyet csak a friss esketési levél előmutatása mellett lehet majd azokra váltani. És mondja még valaki, hogy a hideg, ködös éjszaka nem terem meg a poézis!

A végrehajtó merénylete.

(Támadás egy pénzügyigazgató ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, október 18.

Nemrég történt Aradon, hogy *Márk Károly* államvasuti üzletvezetőt egy elbocsátott munkás életveszélyes fenyegetésekkel illette. A munkás ügye még vizsgálat alatt van. Hasonló és csaknem végzetes kimenetelű merénylet történt most Nagyváradon, melyről tudósítónk a következőket jelenti:

Pár hónap óta a mint kisegítő végrehajtó volt alkalmazva *Bartók József* a nagyváradi pénzügyigazgatóságnál. *Pfuhl Ágoston* pénzügyigazgató helyettes azonban a végrehajtót, mint hasznavehetetlent elbocsájtotta, mert panasza merült föl ellene, hogy sanyargatja a közönséget.

Az elkeseredett ember nem tudott ebbe belenyugodni és bosszút forralt. Több ízben megfenyegette *Pfuhl Ágostont* s tegnap végzetes merényletet intézett ellene. A pénzügyigazgató-helyettes családjával, valamint *Szép Lajos* titkárral és *Gáspár Imre* segédtitkárral sétájából a Szaniszló-utcán keresztül hazafelé tartott. A Párizspatak hídjánál *Gáspár Imre* elvált tőlük. *Pfuhl Ágoston* kis gyermekét karjára vette és úgy ment neje és *Szép Lajos* titkár után. A Perczes-utcában elébe állt *Bartók József* elbocsájtott végrehajtó és rákiáltott *Pfuhlra*:

— Az ur engem tönkretett!

Pfuhl nyugodtan válaszolt:

— Ha panasza van, keressen fel a hivatalomban, de az utcán nem tárgyalhatok.

Bartók rekedt hangon kiáltotta:

— Csak az a kis gyermek ne volna a — karján!

Pfuhl erre letette gyermekét. *Bartók* pedig zsebébe nyult, kést rántott elő és *Pfuhl* felé ugrott. A kezében levő kést a perczben elejtette. A következő pillanatban ott termett *Szép Lajos* is, és megfékezték a merénylet. Rendőrért

kiállítottak, de rendőr nem volt a közelben. Bartók könyörgésre fogta a dolgot és egyre hajtogatja:

— Én nem akarok senkit sem bántani!

Erre elbocsájtották és a kőfaragó-utcai sikátoránál betértek. Szép Lajos hazakisérte a pénzügyigazgató-helyettest, majd hazafelé tért. Utközben őt is kérdőre vonta Bartók.

— Kicsoda az ur?

Szép félrelökte utjából és hazafelé igyekezett.

Ma aztán feljelentést tettek a rendőrségnél. Megindították a vizsgálatot s ma már több tanut kihallgattak, akik a fentebb előadott tényállást igazolták. A vizsgálat befejezése után az ügyet átteszik a kir. ügyészséghez.

KÜLÖNFÉLÉK.

□ A dohányzás haszna. Nem lehet tagadni, hogy a tulságos dohányzás egyes szervekre, így a szívre és gyomorra kártékonyan hat, de azért meg van a maga haszna is. Körner német természetbúvár alapos vizsgálat alá vette a dohányzás következményeit és konstata, hogy a dohányzás után a bacillusok száma a nyálkában felére száll le, ami a nikotin érdeme, mert ez a bacillusokat megöli. Ez az oka annak, hogy olyan férfiaknál, kik s kat dohányoznak, az odvas fogak sokkal ritkábban fordulnak elő, mint azoknál, kik nem dohányoznak. A dohányzásnak tehát mindenesetre megvan az a haszna, hogy a fogakat konzerválja.

□ Cipők papírosból. A vargákra rossz idők járnak. Egy élelmes amerikai kitalálta a módját annak, hogyan lehetne papírból jó és tartós cipőket készíteni. A papíros-ipar bámulatos tökéletességét bizonyítja ez az új találmány. A papírosipőket egyáltalán nem lehet megkülönböztetni a bőrből készületektől, tartósságuk is csak olyan, mint ezeké. E mellett meg van az a nagy előnyük, hogy sokkal könnyebbek, jobban simulnak a lábhoz. A tyukszemek, ha a papíros cipők hordása általánossá lesz, teljesen el fognak tűnni az emberiség lábairól. Sokkal vékonyabbak is lévén a bőrcipőknél, a lábat egy-két számmal kisebbnek is mutatják. Ez a körülmény valószínűleg legjobban fog hozzájárulni a papíros-cipők elterjedéséhez.

□ Drága lepke. Egy new-yorki természet-tudós dr. Strecker Herman, a minap halt meg s a város muzeumára hagyta híres lepke-gyűjteményét. — Ez a gyűjtemény 250.000 fajta lepkéből áll s többet ér öt millió koronánál. — Van köztük olyan példány, a melyek egész vagyont képviselnek egymagukban. — Egyet például Sierra Leonából kellett megszereznie a tudománynak s ezért expedíciót szervezett, amely 40.000 frankba került; de a lepkét megszerezte Afrika hegyei között.

□ Százötven évi börtönre ítélve. Érdekes vendég időzött a napokban Koppenhágában. Pierre Aumeghian örmény vezér. Ez az örmény Konstantinápolyban született és a „Stamboul” című ellenzéki lapnak volt a munkatársa. A mikor a török hatóságok kellenél jobban kezdtek iránta érdeklődni, jónak látta Nyugat-Európába menekülni, a hol immár tizenégy esztendő óta Párisban él. Mint az európai örménybizottság tagja, különböző helyeken tartott fölolvadások és cikkek után folytatta agitációs munkáját, különösen a hágai örmény-kongresszuson, továbbá a „Rappel”, „L'Evenement” és az „Aurore” című lapokban fejtett ki jelentős munkát. — Konstantinápolyban, a honnan állandóan megfigyelték, — nem tetszett ez a működés és minden ténykedése után összeültek, hogy ítéletet mondjának fölötte. Így lassacskán százötven esztendőre börtönbüntetésre tett szert, amit Pierre Aumeghian bizonyára sokall, mert semmi hajlandóságot nem mutat arra, hogy visszatérjen Konstantinápolyba.

NAPIREND.

Október 19. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Alk. Péter. — Protestáns naptár: Luc. — Görög-keleti naptár (október 6.): Tamás. — A nap kél 6 óra 9 perckor, nyugszik 4 óra 47 perckor. — A hold kél 6 óra 26 perckor, nyugszik 8 óra 32 perckor.

Kölösey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti díszterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Vátozékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

Október 19. Az aradi korcsolyázó-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Löverseny Kisjenőn. — Az aradi ág. egyház közgyűlése. — Az aradi székely otthon választmányi ülése este 8 órakor.

!! Festők és műkedvelők figyelmébe !!

Festőminták, 1793
virágok, táj-képek,
tanulmányfők és szeccessziós minták,
C. Klein, Vonga, Le Besque
Fritz Reitz, Pinchard, Sievers,
remek festményeinek kitűnő reprodukciói érkeztek

INGUSZ I. és FIA

könyv- és műkereskedésébe
Aradon, a Templom- és Kazinczy-utczák sarkán.
a hol kitűnő minőségű olaj- és
aquarel-festékek, paletták, ecsetek,
rajzpapírok, festék felszerelések dobozban,
fatárgyak, festékek stb. kaphatók.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A kőolaj-finomító gyárak — mint ne künk táviratban jelentik — ma megszakították a tárgyalásokat, mert az eddigi tanácskozás nem vezetett eredményre. Most azt tervezik, hogy az érdekeltekkel alkudozásokat folytatnak Budapesten és Bécsben, és ha némi megegyezés jön létre, a tárgyalás fonatát újból felveszik

— Birtokcsere. Radován Mita eladja az aradi 1487 és 4909. sz. tjkvben felvett 1932 és 1933. a. helyr. sz. ingatlanokat 7000 koronáért Székely Sándor és neje Polareczky Zsuzsannának. — Mahler Ferenc eladja az aradi 4965. sz. tjkvben A. + 1 $\frac{1}{2}$ alatt felvett Bathányi-utcai 12. számú házat 30600 koronáért Vertán Oszkár és neje Mahler Vilmanak. — Kurticsán Juon eladja az aradi 2210. sz. tjkvben felvett nyomásközi földet 920 koronáért Kurticsán Györgynek. — Engel Gyula eladja az aradi 1538. sz. tjkvben felvett kosár-utcai 42. sz. házat 6000 korért Bondy Józsefnek. — A zalatnai kénkovand részvénytársaság eladja az aradi 4122. sz. tjkvben felvett üres telket 832 kor. 50 fillérért Kornis Antal és neje Főris Juliannának. — Kiskoru Tyrityán Zsófia és Anna eladják az aradi 4674. sz. tjkvben felvett poltura-pécskai-ut 30. sz. házat 2630 koronáért özv. Tyrityán Todornának. — Halász Károly eladja az aradi 1172 sz. tjkvben felvett Vendel-utcai 1. sz. házat 1200 koronáért Klavács Karolina sz. Peiknak. — Feriesán Gyula eladja az aradi 2680. sz. tjkvben felvett 5211. hrsz. ingatlant 1400 koronáért Gémes Istvánnak.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Kummer Béla, Temesvár. — Huzly István, Temesvár. — Weisz Hugó, Brod. — Freund és Spitzer, bej. cég Budapest. — Özv. Freidländer Józsefné, Nagyvárád. — Weisz Adolf Pécs. — Friedrich Rikárd, Eger.

S z e s z ü z l e t.

— Október 18. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 $\frac{1}{2}$ —13— korona mmázsánként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 18.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 28.000 métermázsza került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ —5 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs 5 fillérrel drágább. Időjárás hideg.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	7.33—7.34
Buza 1903. áprilisra	7.35—7.36
Rozs októberre	6.45—6.46
Rozs 1903. áprilisra	6.44—6.45
Zab októberre	6.10—6.11
Zab 1903. áprilisra	6.24—6.25
Tengeri 1903. májusra	5.80—5.81
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	7.33—7.34
Buza 1903. áprilisra	7.36—7.37
Rozs októberre	6.47—6.48
Rozs 1903. áprilisra	6.47—6.48
Zab októberre	6.12—6.13
Zab 1903. áprilisra	6.25—6.26
Tengeri 1903. májusra	5.82—5.83
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	677.25
Magyar hitelrészvény	717.—
Létszámolóbank részvény	454.—
Rima-Murányi vasmű részvény	477.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	708.50
Közuti vasut	619.—
Városi villamos vasut részvény	326.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 18.

Magyar aranyáradek 4%	119.85
Magyar koronajáradek 4%	97.65
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	202.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	180.—
Osztrák papírjáradek	100.25
Osztrák járadek ezüst	100.25
Osztrák járadek arany	120.50
Koronajáradek	100.—
1860-iki Államsorsjegyek	150.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1585.—
Magyar hitelbankrészvény	716.75
Osztrák hitelbankrészvény	677.50
Osztrák-magyar államvasut	709.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi marka	116.90
London	239.25
Páris	95.17

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi október hó 19-én:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Déltűn 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árkakk:

Az ezeregy éjszaka.

Nagy látványos tündérrege énekekkel és táncokkal, 7 képben.
Irtá: Feld Mátyás.

S Z E M É L Y E K:

Al Raschid	Győre Alajos.	Lizi, neje	Pajor Agnes.
Achmed, fia	Szabó József.	Tojás Peti	Füredi J.
Sulamith	Szabó Irma.	Mehemed	Németh J.
Sehecerade	Gazdi A.	Aladin, szabó	Tukorai L.
Hókirálynő	Daróczi Ilka.	Ali Baba	Juhász S.
Meluzina	Göz Aranka.	Iczi, tündér	Parlagi K.
Paprika Jancsi	Sarkadi A.	Piczi, tündér	Kertész K.

Kozdote déltűn 3 és fél órakor.

Bérlet 19. sz.

Páratlan.

Este 7 órakor, rendes árkakk:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény. Irtá: Madách Imre. Szinre alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzette: Erkel Gyula.

S Z E M É L Y E K:

Rafael angyal	Göz Aranka.	Crispos	Győre Alajos.
Gábor angyal	Szabó Irma.	Thersites	Tukorai L.
Mihály angyal	Daróczi Ilka.	Catulus	Ternyei L.
Lucifer	Maribázi M.	Clavia	Parlagi K.
Adam	Csiky László.	1. boszorkány	Follinuszné.
Eva	Lukács J.	2. boszorkány	Pajor Agnes.
Föld szelleme	Németh J.	Udvaronc	Bokor Imre.
Rabszolga	Gözon Béla.	Tanítvány	Szabó József.
Kimon	Gácsi Ilonka.	Nyegle	Békés Gyula.
1. demagóg	Füredi J.	Anya	Csigaházi E.
2. demagóg	Juhász S.	Munkás	Békessy Gy.
Egy a népből	Sarkadi A.	Aggastyán	Polgar S.

Kozdote este 7 órakor.

Meg van!
minden könyv ujdonság,
Meg van
minden papir különlegesség,
Meg van
minden gyönyörű képes lap ujdonság,
Meg van
A kis Kohn,
Meg van
a Népszínház óriási sikerű ujdonsága a
Casanova
Meg van
mindenki elégedve, aki

Révész Nándor
könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
vásárol.
Szabadságtér 20 Telefon 265.

CSARNOK.

Jegyzetek
az aradi vár ostromáról.

Irtá: Galsai Kovács Ernő, [30]
1848-49. honvédmegyei.
(Folytatás.)

Uj-Arad visszafoglalása.

Dél felé az ágyú és puskatűzelés az ellenség részéről egészen megszűnt.

Mi folyvást a főtéren lézengettünk, a helyett, hogy az ott levő üres házakban fedél alá helyezték volna honvédeinket, ami egyre ment volna a készenlét szempontjából. De mikor nem volt senki, aki rendelkezett volna, én meg nem akartam a századom és a többi csapatok közt kivételt csinálni, azért csak tovább dideregtünk.

A délután is bekövetkezett s az ellenség egészen elhallgatott. Én meguntam a semmittevést. Iszembe jutott, hogy kimegyek századommal az előőrsökhöz Uj-Arad felé, hol zászlóaljам két százada volt, ugyanazok, kik az előőrsi szolgálatot már harmadnapja teljesítik az 58-ik zászlóaljjal, anélkül, hogy valaki gondolt volna azok felváltására, pedig a 29-ik, 38-ik zászlóaljak és a békési önkéntesek már második napja, hogy a főtéren tétlenül állottak.

A mint a századomat fegyverbe állítam, Nagy Jenő őrnagyom kérdezé, hogy mit akarok; megmondtam neki röviden, mire ő semmit sem válaszolt.

A Maros partjához érve, körültekintém, láttam, hogy az ellenségnek csak előőrsi állnak Uj-Arad felől.

Ekkor elhatároztam, hogy a molnár házaknál, melyeknek egyrésze leégett, úgy amint a csata napján tettem, ismét átmegegyek a Maroson s az ellenség hadállását szemügyre veszem.

Mindjárt át is mentem a jégen a századommal anélkül, hogy az ellenség akadályozott volna.

Innen azután az uj-aradi kertek alatt levő téglafalú kemence felé indultam, hol ellenséges katonákat láttam mozogni.

Alig mentünk pár száz lépést, midőn Lehoczky Ákos nagyszakálu első őrmesterem, ki nek nagyobb volt a szakála, mint a bátorsága s kinek nem igen tetézett ezen kísérletünk; figyelmeztetett, hogy oldalvást, a csálai erdő irányában, egy csapat mutatkozik, amely felénk tart.

Erre én a századommal arrafelé arcba fej-

lődtem és láttam, hogy csakugyan egy csapat mozog felénk, mely szintén egy századra menő lehet.

Legyen az bármilyen csapat, nem térek ki előle, meg nem ijedek tőle, mondtam magamban és századommal feléje indultam; de amint hozzájuk közelebb értem, láttam, hogy az ismeretlen csapat zászlóaljam 2-ik százada, Bornemisza századossal.

Megörültem, hogy most számunk szaporodván, valamit megkezdhetünk az ellenség ellen.

Azonban Bornemisza nevetve jött felém, s elmondá, hogy látván bennünket a Maroson átjönni, a csálai erdőnél ő is átjött utánunk, hogy bennünket megijesszen!

Erre én nagyon megbosszankodtam, hogy ilyen komoly időben, hogyan jut eszébe éretlen tréfát csinálni, s kiméletlenül nyilvánítottam véleményemet, azután azt mondtam neki, ha olyan nagy kedve van a tréfára, jöjjön a századával most velem és ijesszük meg az ellenséget Uj-Aradon. De ehhez a tréfához már nem volt kedve, szabadkozott, hogy ezt rendelet nélkül nem teheti, mire azt válaszoltam, hogy a mi mostani parancsnokainktól hiába várunk ilyen rendeletet; s ezért saját belátásunk szerint, ott állunk az ellenségnek, ahol lehet.

Mint tanult és képzett katona, tudtam, hogy rendszeres vezénylet alatt, a kisebb csapatparancsnokok ily önálló eljárása ki van zárva; de most nálunk a feljebbvalók közönye miatt, ha hivatásunknak megfelelni akarunk, másképp tenni nem lehetett, amit az én kétnapi tapasztalataim igazoltak; ugyan mi lett volna, ha én a századommal mindig a rendeletet vártam volna.

A csata előtti estén én rendelet nélkül harcoltam a századommal egész késő estéig és az ellenséget fel is tartóztattam.

Tegnap reggel rendelet nélkül nyomultam előre a Halász-utca felé, ott egy megfutamodott századot feltartóztattam, ezt a harcba vittem s a Maros-partot az ellenség támadásai ellen, fél napon át védelmeztem s a városba való újabb betörést meggátoltam.

De Bornemisza nem akart velem tartani és századával visszament a Maroson át Arad alá.

Hogy ez embereimnek rossz példa ne legyen, hozzájuk egy beszédet tartottam, hogy mutassuk meg, hogy a 3-ik század milyen vitéz és bátor, amelyre büszke fog lenni az egész zászlóalj. Buzdítottam őket a hazaszeretetre és annak érdekében önfeláldozó tettekre. Azután Uj-Arad felé vezényeltem őket, hogy az ott levő téglaházat, melynél ellenséget láttam, megtámadjuk.

Azonban Bornemisza elválása nagyon lehangolta a századom embereit, különösen velem észre ezt a nagyszakálu Lehoczky őrmesteremnél.

Embereim ugyan nem szóltak, de mozdulataikból, amely vontatott volt s össze-vissza ment, láttam, hogy nincsen kedvük a támadásra.

En már eddig is haragudtam Bornemiszára, haragom fokozódott s kardomat hüvelyébe dugva, indulatosan rászóltam embereimre: hogy ismét gyávák lettek és félnek, ha ez valóban így van, mehetnek haza; de én előttük többé kardot nem húzok. Felhoztam tegnapelőtti fogadalmukat; s kijelentettem nekik, hogy ha ezt meg nem tartják, gyávák, akik nem érdemese a honvéd névre.

Szavaim ismét hatottak; embereim körülvetek és kértek, hogy ne ítéljem el őket s bocsássam meg pillanatnyi gyengeségüket és újra fogadták, hogy bárhova vezetem őket, bátran követni fognak.

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. D. Arad. Az engedély a férj nevére igenis átirható, ha a pénzügyi és közigazgatási hatóság az engedély átirása ellen a törvény és a szabályokba ütköző akadály fenforgását nem látja. A jelen esetben azonban az ily akadály fenforog, mert az állami italmérési jövedekről szóló törvény értelmében csak is teljesen megbízható magyar honosnak adható italmérési engedély, ön pedig nem magyar honos és nem lett ilyen a házassága révén sem, mert hisz a

nő követi a férje illetőségét és nem a férj a nő illetőségét. Ha ön lenne magyar honos és nejelegyen külföldi, úgy a házasság által a neje igenis magyar honossá vált volna, de a férj a házassága által a magyar honosságot meg nem szerezheti. Amint tehát látja, az italmérési engedély önre nemcsak hogy át nem írható, de sőt ha a pénzügyi hatóság a törvény betűihez ragaszkodni akar, úgy ezen engedélyt most már a nejétől is bevonhatja, mert a neje házassága következtében most már odaváló illetőségű, ahová ön.

K. M. Arad. Dehogy álnév! Lux Terka a legszellemesebb magyar rónók egyike, kinek tárcáit lapunkban is olvashatja többször a budapesti levelek mellett.

G. S. Arad. Az Aradi Közlöny 1903. évi nagy képes naptárának címtárát most rendezzük sajtó alá. Ha az adatokat e hét folyamán nem kapjuk meg, valószínű, hogy kimaradnak.

Kerpel Izsó 60,000 kötetes kölcson-könyvtárába

Telefon-száma: 407.

Aradon, Átjél Péter-utca 1. szám, (az udvarban)

A következő ujdonságok érkeztek:

Magyarban: C. Doyle: A sátán kutyája, Gorkij: Huszonhat és egy, Sienkiewicz: Volyodyovszky ur, Nagy Ig.: Torzképek, Budayné: A négy Yve herceg, Udal: Két anya, Cajanello: Ud' a szerelemben, Sas E.: A férj halála után, Lie.: Eletfogytiglan elítélve, Cs. Gruits: A gyámleány, Buday: A reformátor, Koch: Ném fia, Harmath: Szentek és bolondok, Abonyi: A pávlinoi csoda, Szikszay: A remete regénye, Bródy: Két feleség, Currer Bell: Yane Cyre, Saunere: Az amerikai unokaöcs, Szentkláray: Uti képek, Krudy: Ures a fészek, Harmath: Az ikrek, stb. stb.

Németben: Herczog: Der Graf v. Gleichen, Verus Emer für Viele, Bauer: Die Schwestern, Polko: Faustine Hassa, Nordau: Die Krankheit des Jahrhunderts, Paris Jensen: Die Kinder v. Oedacker, Polko: Die Staffelei, Schobert: E. Hässliche, Schlichtergroll: Die Hexe v. Klewan, Taylor: Auf Harmeshouse, Kohn S.: Gabriel, Sacher M.: Grausame Frauen, Hyan: Lumpengesindel, Raimund Golo: V. Hand zu Hand, Sienkiewicz: Am lichten Gestade, Gorki: Orlov u. seine Frau, Gersdorf: „Nein“, Berkov: Die Unbegehrten: Der rechte Erbe, Rovetta: Das Idol, Mauret: Die Studentin, Lescott: Micheleite, Savage: Die gefangene Prinzessin, Sales: Beaulieu, Lanken: Ein neues Geschlecht, Orzesko: Der Australier, Pont-Vest: E. vornehme Ehe, Benedek: Anna Huszár, Flemming: Vom Sturm getragen, Letang: E. schöne Frau, Bülow: Ohne Herz, Paura: Irmengande, Memini-Mario, Cherbuliez: L. Bolski, Harte: G. Conroy, Edwards: Lea, Montepin: D. rothe Hexe, Stead: D. rothe Mann

Francia és angolban igen sok ujdonság!

Havi kölcsöndíj 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

A tanuló ifjúságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Ugyan e cég ajánlja a közönség szíves figyelmébe Andrássy tér 20. sz. alatti könyvzenemű- és papirkereskedését, a melyben rendkívül előnyös alkalmi vételek eszközölhetők könyvek és hangjegyekben. Minden zenemű-ujdonság zaktáron. Átjásztott hangjegyek félárban. Üzleti könyvek kitűnő minőségben és igen jutányos áron. Képes levelező lapok nagy választékban. Tanszerek minden iskola részére. Egész könyvtárak és egyes, bármely nyelvű könyvek, valamint átjásztott hangjegyek vétele és eladása.

Üzleti telefon 385. sz.

NYILTTÉR.*

Aradmegyei tanító urak

figyelmébe és pártfogásába ajánlja

Ingusz I. és fia

aradi könyvkiadó cég országosan bevezetett és elősmert jó népi iskolai tankönyveit:

Csik János ABC bolti ára 50 fill.

Csik János II. olvasó ára 60 fill.

Csik János III. olvasó ára 80 fill.

Aradmegye képes földrajzával

Csik János IV. olvasó (sajtó alatt)

Csik János fali olvasó táblák.

Záray Odön földrajz XIII. kiadás ára 60. fill.

Csik János Aradm. földrajza ára 50 fill.

Aradmegye térképvázlata (térképrajzoltatáshoz) ára 6 fill.

(50 fillér beküldése ellenében mutatványt fentiek bármelyikéből bérmentve küldünk.

Kun Fülöp — Csatt

Gazd. ismétlő iskolai olvasó ára 1 kor.

(Az országban 450 helyen használják, eddig 25000 péld. fogyott el. Mutatvány 60 fill. bérmentve.)

A közeledő fűtési idény alkalmából ajánlunk

első rendű szagtalan

Fűtő kőszén

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet

(kokszt).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bűkk-faszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Dr. Vannay János

ügyvéd,

1781

ügyvédi-irodáját

Deák Ferenc-utca 28. szám (Krispin-ház) alá helyezte át.

Értesítés!

Tisztelettel hozom a mélyen tisztelt hölgyközönség becses tudomására, hogy bécsi utamból a legújabb divatu

modelleket

hoztam magammal, melyek női kalaptermemben Szabadság-tér 21. megtekinthetők.

Izléses, pontos és olcsó kiszolgálásomról mélyen tisztelt vevőim már eddig is meggyőződhettek s természetes, hogy a jövőben is legelőbb törekvésem lesz cégem jó hírnevét fentartani.

Czégemet a mélyen tisztelt hölgyközönség szíves jóindulatába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel

Löwenstein Róza

1811

Szabadságtér 21.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ ROVATAA kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvétnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszhelyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki városban levő elsőrendű női- és férfi divat áru üzlet részére ügyes megbízható segédet, ki a kirakat rendezést is érti.

Vidéki rőfös- és vegyesáru üzlet részére ügyes segédet, ki a román nyelvet is bírja.

Vidéki rőfös és női divatáru-üzlet részére intelligens ügyes segédet, a ki a magyar, német és román nyelvben jártas.

Vidéki vegyes-áru üzlet részére szakképzett, keresztény segédet, a ki a magyar, román és tót nyelvben teljesen jártas.

A vegyesáru szakban jártassággal bíró, szerény igényű fiatal embert

Ajánlunk:

A fűszer- és csemege áruszakban teljes jártassággal bíró int. ügyes fiatalembert.

A rövid- és nőinbergi áru szakban teljes jártassággal bíró, int. szakképzett fiatalembert.

Szeszbor- és terményáru-üzlet részére e szakmákban működött raktárnokot.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszeráru szakmában jártas, vidéki üzletekben működött, németül és románul tudó fiatal segédek

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.Klein Sándor,
titkár.Keppich Zsigmond,
igazgató.

2030

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

fűtő-kőszén

darabos

légszesz-pirszenet (kokszt),

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszén

1818

rostált, darabos

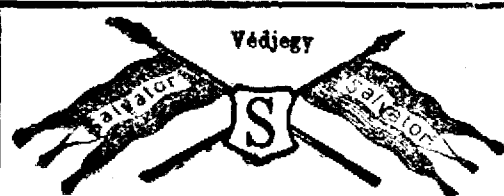
bűkkfa-szenet

50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legutányosabb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Védjegy

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsza, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

582

A fűtési idény beálltával minden rendszerű

kályhákat

fa, kőszén és coaks fűtésre,

ugyszinte tüzi-eszközöket, kemence előtétet, kályha ellenzőket, fa-kosarakat, szénttartókat stb., a legegyszerűbb kivittől a legdiszesebbig, nagy választékban s legutányosabb áron ajánl

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése nagyban és kicsinyben

Aradon, Andrassy-tér 14. sz. Hermann-palota.

Rajzkönyvvél kályháról kívánatra készséggel szolgálunk.

Telephonszám 478!

Wormser Antal**ARADON,**
Lázár Vilmos és Deák Ferencz-utca
sarkán.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

Női gallérok, felöltők, köpenyek és kabátokban.

Nagy választék:

1798

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, felöltők és téli kabátokban.

Telephonszám 478!

Exportáljunk

élő és levágott**szárnyasokat****Berlinbe.**

Eladási jutalék 5%. — Leszámolás és pénz azonnal.

FRANZ ANDREAS

városi elárusítási közvetítő

1718

Központi vásárcsarnok, Berlin C. 2.

20000 márká biztosíték Berlin város
főpénztárában.

186—1902. szv. szám.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak 80516—1902. számú rendelete folytán a nagykőrösi, verseczi, békés-csabai és bajai m. kir. mentelep osztály részére 1902. december 1-től 1903. október 31-ig szükségrendő széna szállításának biztosítása végett 1902. évi október hó 27-én d. u. 1 órakor alulírt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulírt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett mentelep osztályoknál megtekinthetők, a honnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

Nagykőrös, 1902. évi október hóban.

**Nagykőrösi magy. kir. állami mentelep
Parancsnokság.**

1792

Értesítés.

Folyó 1902. évi november hó 12-én d. e. 10 órakor az aradi csapatkórháznál az ezen kórház 1903. évi január hó 1-től ugyanezen december hó végeig, esetleg 1905. évi december hó végeig is való vendéglősszerű étkezésének biztosítása iránt nyilvános ajánlati tárgyalás csupán írásbeli ajánlatok elfogadása mellett fog megtartatni.

A feltétel füzet az aradi csapatkórháznál, a teljtartalmu hirdetmény pedig az alulírott hadbiztosság területén lévő valamennyi katonai kórháznál, gyengélkedő házaknál, térparancsnokságoknál, katonai állomásparancsnokságoknál, továbbá a kereskedelmi és iparkamaráknál, a vármegyei alispáni hivataloknál és a szabad királyi városok tanácsainál betekinthező.

Ezenkívül a teljhatalmu hirdetmény a Budapesti Közlöny beiktató részében is, mintegy az 1902. évi október hó 15-ke körüli időben közhírré fog tétetni.

Az ajánlati minták valamennyi katonai kórháznál és gyengélkedő házaknál betekinthezők.

1809

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak**Egger mellpasztillái,**az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyas özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz drogoistáknál.

Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerárakban.
Magy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban.
Ó-Pécskán: Rokezin János gyógyszerárakban.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.
Székesszőn: Fűrey Ede gyógyszerárakban.

1884

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vöröszegénység, szívbíllentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villámfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1809

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Bayer Hugó, gyógyszerész „A római császárhoz“

Bécs-város, Wollzeile 13. sz.

Ajánlja a t. cz. közönségnek alábbi, saját gyártmányú különlegességeit, melyeknek hatását sok évi siker biztosítja.

A Bayer-féle salicyl-kaucsuktapasz

biztos szer a tyukszemek és bőrképződések alapos, veszélytelen és fájdalommentes eltávolítására. E kitűnőnek bizonyult tapasz ára pontos használati utasítással együtt borítékbanként 80 kr., vidékre 35., ha az összeg levéltételekben beküldetik.

Lanolinkrem durva, repedezett bőr ellen, 1 tégely 25 kr. — Szalmiákpasztillák, hurutos bántalmaknál kitűnő hatással, 1 doboz 40 kr. — **Ételpor**, kitűnőnek bizonyult, 1 doboz 50 kr. — **Utistű**, legregibb házi szer köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, 1 üveg 50 kr. — **Féjkorpariz**, egy üveg 60 kr. — **Toilette-czet**, egy üveg 50 kr. — **Bécsi hölgypor**, teljesen ártalmatlan, a bőrnek simaságot és természetes friss színt ad, egy doboz 50 kr. Fehér, sárga és rózsaszinben (barnáknak). — **Arckendőcs**, biztos szer szeplők, májfoltok, bőrtakák stb. ellen, egy tégely 70 kr. — Megrendelések csakis „A római császárhoz“ címzett gyógyszerertárhoz, Bécs város, Wollzeile 13. sz. Bayer Hugó gyógyszerész címére intézendők. Naponta 2-szeri postal szétküldés. 1683

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatát által, mely egy pár nap alatt elmulaszt **Szeplő, májfolt, bíbros, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot**. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, rózsás és krém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olecsóbb ajánlat, mint hamisítvány visszautasítandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszerháza és gyógyvegyészeti laboratóriumában 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

pályakoszorúzott készítmény.

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiros Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden másszert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack Cacao blanc Csersznye Császárkörte
Anizette Chartreuse Marasquino Vanillia
Benedictine Curacao Kávé Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárában

Aradon, Szabadság-tér. 653

Árverési hirdetmény.

A csálai állami szőlőtelep gazdasága felesleges terménykészletnek eladására árverést nyitok.

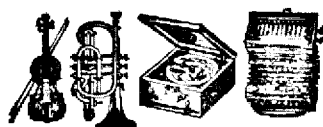
Az árverés f. évi november hó 13-án d. e. 9 órakor magán a telepen (Arad mellett) tartatik meg.

Az árverés tárgyát mintegy 550 mm. buza, 200 mm. árpa, 900 mm. zab, továbbá 500 mm. széna, 1500 mm. tavaszi szalma, 28000 kéve tengeri szár és 100 mm. törekös polyva képezi s annak vételére 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtnak és részlet ajánlatok is tehetők.

A csálai és barackai állami szőlőtelepek igazgatósága Aradon.

1814

Vámmentes szállítás!

C. G. Schuster jun.

nagy hangszergyára

Markneukirchen, 519.

(Szászország.) 1717

Alapított 1824. évben.

Hangszer katalogus ingyen.

Cserét engedélyez.

Számos elismerő okirat Ausztria-Magyarország minden részéből.

Tessék levélet pontosan címezni!

Kolnap nyílik meg

Kilényi C. és Társa

fényesen berendezett üzlete

Fischer Eliza újonnan épült palotájában.

Szolid kiszolgálás!

1812

Olecsóságban felülmúlhatlan árak!

Főnyeremény
esetleg
50.000 márka.

Szerencse-
értesítő.

A nyereményekért
az állam
felelősséget vállal.

Meghívó a Hamburg városa által biztosított pénzsorsjáték
nyeremény esélyeihez
amelyen feltétlenül

11 millió 202,000 márka

lesz mint nyeremény kisorsolva.

Ezen kiváon előnyös pénzsorsjáték 118,000 sorsjegyet tartalmaz és nyereményei a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Jutalom	300,000 márka	16 nyerem. á	10,000 márka
1 nyeremény á	200,000 márka	56 nyerem. á	5000 márka
1 nyeremény á	100,000 márka	102 nyerem. á	3000 márka
1 nyeremény á	75,000 márka	156 nyerem. á	2000 márka
2 nyeremény á	70,000 márka	4 nyerem. á	1500 márka
1 nyeremény á	65,000 márka	612 nyerem. á	1000 márka
1 nyeremény á	60,000 márka	1030 nyerem. á	300 márka
1 nyeremény á	55,000 márka	20 nyerem. á	250 márka
2 nyeremény á	50,000 márka	77 nyerem. á	200 márka
1 nyeremény á	40,000 márka	36053 nyerem. á	169 márka
1 nyeremény á	30,000 márka	9989 nyer. á	150, 148, 115, 100 m.
1 nyeremény á	20,000 márka	10882 nyer. á	78, 45, 21 márka

összesen 59,010 nyeremény.

amelyek rövid idő alatt 7 részben feltétlenül kihuzatnak.

A főnyeremény az első osztálynál 50,000 márka, a 2-nél 55,000 márka, a 3-nál 60,000 márka, a 4-nél 65,000 márka, az 5-nél 70,000 márka, a 6-nál 75,000 márka, a 7-nél 200,000 márka és egy jutalom 300,000 márka, esetleg 500,000 márka.

Az első osztály huzása hivatalosan

október 28-án,

lesz megtartva. — A sorsjegyek árai:

egész eredeti sorsjegy csak 7 korona — fillér,

1815

fél eredeti sorsjegy csak 3 korona 50 fillér,

negyed eredeti sorsjegy csak 1 korona 75 fillér.

A következő osztályra a betétek valamint a hivatalos nyeremény jegyzéket amely Hamburg város címerével van ellátva, valamint a sorsolási tervezetet kívánatra ingyen és bérmentve előzetesen küldöm.

A nyeremény pénzke kifizetése és szétküldése azonnal és kizárólag általam történik a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal kérek, esetleg utánvétellel is küldök

Kérem szíves megrendelését — tekintettel a küszöbön levő huzásra — azonnal, de legkésőbb

folgó évi október 30-ig

hozzám bizalommal beküldeni.

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in HAMBURG.

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Pontos kiszámlálás!

Jutányos árak!

Holtzer József

uri szabósága
Aradon,
Vörösmarty-utca 1. szám.

**Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.**

1542

**Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.**

Oriási választék, meglepő olcsó árban!

Értesítés.

Az 1902. évi augusztus hó 19-én kelt iteni hivatalos közlemény feltételeinek teljes fenn tartásával közhirre tetetik, hogy a cs. és kir. katonai élelmezési raktár Aradon (a várban) október, november és december hónapban a föld-birtokosoktól és azok szövetkezeteitől 1000 métermázsa zabot fog minden hónapban vásárolni.

Az aradi élelmezési raktár bárkinek a legkészségesebben ad részletes szóbeli értesítéseket, és pedig hétköznapiokon a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—12-ig).

Arad, 1902. évi október 16-án.

**Cs. és kir. katonai élelmezési raktár
Arad-vár.**

1805

Egyedül valódi angol

THIERRY-féle BALZSAM.

Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Allein echter Balsam

aus der Schutzensel-Apotheke

A. Thierry in Pragrad

aus der Schutzensel-Apotheke

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlíthatatlan hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél; enyhíti a hurutot és megszünteti a köhögést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen időlt bajokat is meggyógyít. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglepően gyógyítja a máj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörget, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájbajnál, megszünteti a felbujogást s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orvászara, pattanások, füstölők, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruhák, kosz s kitételekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zúgást, szagát, közhényt, fülzúgást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld apacza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvószert a gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Herzegovinába bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legrégibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen úgy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcse használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-megkeményedés, orvász, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sófolyás, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; tüdő-, szűrés-, vágás-, zúzás- és lövebeknél; minden idegen anyag, mint: üveg vagy faszilánk, homok, serét, tövis stb. kiszívására; mindenféle dagadtatok, kelések, támadások, pokolvar, sőt rákbajnál is; gilisztá ellen, körömméreg, pórsenés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdagadatok, a vér betegségek, fülfolyás, gyermek-otvar stb. bántalmak ellen. Két téglányt kevesebb nem küldünk; a szállítás csak az árak előlege beküldése vagy utánvét mellett történhetik. Két téglány ára szállítással, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden téglányra a fenti védjegy és a cím: „Schutzensel Apotheke des A. Thierry in Pragrad” becégetve legyen.

A gyógyhatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbnyire már az orvos megerkészei is segítene, nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli úgynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két régen jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szer kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható eselyre készletben kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellékével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzensel Apotheke” Pragrad bei Robitsch-Sauerbrunn

megrendelni. Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerésztárában, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerésztárában, Bécsben C. Brady gyógyszerésztárában. 1931

Koszoruk

mindszentek és halottak napjára.

Nagy választék

fém-bádóg és művirág koszorukban
jutányos árban.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz”.

1671

ARAD, Templom-utca sarkán.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító viz.

Mindenféle ruhaszövetből zsir és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerrel szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan** nem gyúlékony, kezelése nem jár veszéllyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.

Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori beecsetelés után meglepő eredmény érhető el. — Ára egy üvegnek 35 krajczár.

A fenti szerek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárában kaphatók

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

Újabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

Bejegyzett

Védjegy
„Vaslovag”

LINOLEUM
és
EGLASINE

padlófénymáz. Gyári
jegy: „VASLOVAG”
törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Ki-
adós! Mosható! Tü-
kőfényű! Tartós!
Szagtalan!

LINOLEUM ÉS EGLASINE

padlófénymáz utólag nem ragad, így
tehát sem por, sem piszok a padlóba
nem hatolhat be. **LINOLEUM ÉS
EGLASINE** használatban a leg-
olcsóbb beeresztő szer. Takarékos
használat mellett 1 kg. elegendő
12 m² területre.

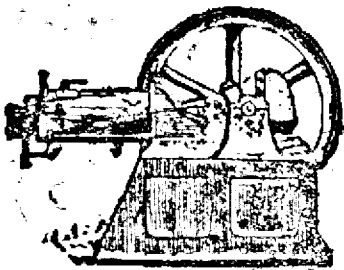
Főraktár:

Steinitzer N. cégnél Aradon.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszt-
ett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
cízímre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljéből az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivételt nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárhol Magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérmenté-
sítendők. 1570

Elismert legjobb és legolcsóbb BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK

és lokomobilok

villamos gyújtással és szelep-kormány-
zattal a legmesszebb menő kezesség mel-
lett minden gazdasági célra alkalmas.
Nem gyorsítók, tehát malomtize-
mekre különös előnnyel hasz-
nálható.

Szállítja kedvező feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár 1905

DÉNES B. Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.

Arjegyzék ingyen!

Tiszteletes ügyöntök kerestetnek.

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világhra el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt
májfoltot, bőrtátkát (mitesszert) és minden arcztisztatlanságot. Massázs-
hoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessenék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

1736

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriákban.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pintér Fe-
rencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs. Apáczán: Bonomi
Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csémón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István,
Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István,
Gyóron: Masznyik Dániel, Kis-Jenő: Bayer György, Kevevényen: Schögl Pál, Kun-
ágotán: Fejes Lajos, Kutticon: Hackenberger László, Medgyesgyáza: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsbázán: Szabady Viktor, M. Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Roksán János, Pankótán:
Rösvitz Gusztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tauszon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk

jelzálogkölcsonőket

30%, 35, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortizációra) féléves részletek-
ben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése bevonultatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névérték-
ben fizetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt
kereső közönséget, hogy úgy mint eddig, továbbra is bizalommal
forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid ki-
szolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom
utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1496

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

A pozsonyi kiállításon

arany éremmel
kitüntetett

„Weisenbacher“-féle

COGNACOT

ajánljuk a nagyérdemű közön-
ség szíves figyelmébe, mint
valódi és tiszta

borpárlatot,

s kérjük össze nem téveszteni
ama sok, csak hideg, keverés
uton készült árukkal.

Hankus és Cservenyák

tulajdonosok,

Salgó-Tarjánban.

Főraktár Arad és vidékén:
Karátsonyi Antal urnál, ugy-
szintén kapható: Daimel Lajos
urnál. 1681

Magy. kir. államv. üztv. Szegeden.

33417—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bádopalczok szállítása tárgyában.

A m. kir. államvasutak szegedi
üzletvezetősége bádopalczok
szállítására ezennel nyilvános pá-
lyázatot hirdet.

A szükséglet a következő: 10
drb 5 kg.-mos, 10 drb 10 kg.-mos,
15 drb 15 kg.-mos, 254 drb kg.-
mos bádopalczok.

Az ajánlati úrlapok és pályázati
feltételek a m. kir. államvasutak
szegedi üzletvezetőségénél ingyen
kaphatók, míg az általános és kü-
lönleges feltételek és szabványraj-
zok csakis készpénzfizetés elle-
nében a m. kir. államvasutak nyom-
tatványtárából (Budapest, András-
sy-ut 73—75. sz. alatt) 50. 30.
illetve 20 fillér áron beszerezhetők.
Ha feltételeknek posta útján való
megküldése kívántatnék, az eset-
ben a vételáron felül még 20 fill.
postaköltségre is beküldendő.

Az ivenkint 1 koronás magyar
bélyeggel ellátott ajánlat ezen aláb-
bi külczimmel:

„Ajánlat 33417/902 sz.-hoz“ 1902.
évi november 14-én déli 12 óráig a
m. kir. államvasutak szegedi üzlet-
vezetőségének I. osztályához be-
nyújtandó vagy posta útján bekü-
ldendő.

Bánatpénzül 120 korona kész-
pénzben vagy állami letételekre al-
kalmas értékpapirokban 1902. évi
november hó 13-án déli 12 óráig
a szegedi üzletvezetőség gyűjtő-
pénztárána letendő vagy oda posta
útján beküldendő.

A bánatpénz után kamat nem
követelhető.

Szeged, 1902. évi október hó
11 én.

Az üzletvezető helyett:

Stelczel,

16 felügyelő.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendőek.

Hirdetések felvetetnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca
sarkán.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izó
könyvkereskedésében, Andrassy-tér.
Kubina Béláné
papírkiosztásában, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkiosztásában, Andrassy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
dobánytőzsdéjében, Andrassy-tér.
Lészay Sándor
dobánytőzsdéjében, Andrassy-tér.
Kis tőzsdében
Templom-utca.
Kohn László
Wagongyárban.
Hoffmann József
fűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dobánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

Kiadó lakás!
Battyányi-utca 23. számú házban
egy 5 szobás lakás a szükséges
mellékhelyekkel kiadó. 1766

„Őszi rózsá”
jeligésnek levél a postán. 5032

„Bizalom”
jeligésnek levele a postán. 5033

„Magányos özvegy”
levele van a postán. 5034

Könyvkötészetünkben egy
jó házból való ügyes leány
alkalmazást nyer. — Aradi
nyomdarásvénytársaság.

Igen szép,
alig használt villany és gázzal com-
binált 2 csillár olcsón eladó. Bö-
vebbet Sugár József uri-szabó üz-
letében, Színház-épület. 1777

Egy fiatalabb korban
levő intelligens özvegy urinó óhaj-
tana egy magános urnát vagy plé-
bániában házvezetőnő állást elfo-
gadni. — Czim a kiadóhivatalban
„Elza” jelige alatt. 1793

Epilepsia.
Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy
egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az
erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen
és bérmentve kapható: Schwanen-
Apotheke, Frankfurt a/M. 1909

Kezelő kerestetik
egy jövedelmező vállalatához. 1000
korona biztosíték kívánatik. Hol:
megmondja a kiadóhivatal. 1816

Spiritus-izzólámpa. Min-
den ré-
gi petroleum lámpa átalakítható
a szabadalmazott spiritus-
gázgövel izzólámpává. Ára
a teljes készüléknek (csomagol-
ás és bérmentes küldés 1 kor.
50 fill.) 7 kor. 50 fill. Külön
elsőrendű transzparens izzótest
12 drb. 4 korona 50 fillér.
Szesz izzófényű asztali lámpa
12 márka.

Képes prospektus ingyen. 1720

M. STEIN
Berlin W. Bülowstrasse 95/b.

Czimek
bármely ország- és szakmából, ajánla-
tok szétküldése és üzleti összeköttetések
létesítése céljából (postadíj jótállásá-
val) Rosenzweig József és fiai Nemzet-
közi Czimirodájában Budapest, V., Nádor-
utca 13. sz. 1670
Prospektus bérmentve.

Öregeknek és ifjaknak
hasznos utbaigazításul szolgál a most
újbol megjelent és számos kiadást ért
Dr. Müller (Med. Rath.) által írott
Megrimlott ideg-, faj- és nem-rendszer
czimű könyve, amely jó tanácsokat ad
ezen bajok ismertetésére és gyógyke-
zelésére. 1075
Egy korona 20 fillér bélyegeken
történt előzetes beküldése esetén bér-
mentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Bámulatos ujdonság!
325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns
láncszal, három évi jótállás mellett, egy
„Laterna Magica” 25 érdekes képpel, egy
igen finom nyakkendőű simli brillant-
kövel, egy keleti gyöngyökből való nyakék,
a legmodernebb női ékszer patent zárral;
1 finom bőr pénztárca, egy nagyon ele-
gáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő-
és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkész, 1
finom toiletté-tűkötökben, 20 darab a
levelezéshez szükséges tárgy és még 200
darab különböző apróság, mely minden
háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes
325 darab tárgy, melyek közül maga az óra
megéri a pénzt, megkapható az 1 frt
95 kr. utánvétellel az elárúsítónál:

S. Kohane
KRAKKAU, (Galiczia).
POSTFACH 72.
Ha a küldött áruk nem felelnek
meg, a pénzt visszaadják. 1803

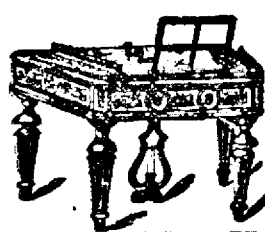
Telefon 137. sz.
Legjobb minőségű teljesen száraz
I. oszt., 7 láb hosszú
tölgy szőlőkaró,
I. osztályu
bükk hasáb tűzifa,
továbbá mindenféle tölgy vágott
és faragott
épületfák
a legjutányosabb árakban kaphatók
Herskovitz Jg. és fiai
1804 czégnél
Aradon, Boros Béni-tér 11. sz.

Uraságoktól levetett
téli és nyári ruhákat
a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is ve-
szek és olcsó áron eladok.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Pártoljuk
a hazai ipart!

Szép és jó mun-
káért
Páris, London,
Stockholm és
Budapestben ki-
tűntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe
Budapest, VIII., József-körút 20. sz.
A székes-főváros, valamint több zenekar és tűzoltó-
testület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, n. m.:
Iskola-hegedűk 5 15 főtől frt
Kijátszott régi he- 4 70
gedűk 20 1000
Fuvolák 3 80
Arisztonok 14 38
Intóna 6 kótallappal 12, valamint mindennemű pengető,
vonó és fúvó-hangszerekben. 1764

Czimbalmok,
45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bármilyen hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és
bérmentve. 1764

Gurahonezi
portlandciment

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normálakat 60—70 szá-
zalékkal felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és
Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak
szertáránál

Arad állomás mellett.
Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodájára is elfo-
gad és a cimentet kívánatra házhoz
küldi a ciment szállítója. 1649

Köhögést csillapít
a hirneves és kellemos ízű
Kaiser-féle
mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hi-
telesített bizonyít-
vány igazolja a biztos ered-
ményt köhögés, rekedtség
vagy katarus és elnyálká-
sodás ellen. Minden egyéb
szert körünk visszautasítani,

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és
Khudy József a Szűz Máriához és Ber-
ger Gyula a Szent Erzsébethez cím-
zett gyógyszerárán Aradon 1816

Van szerencsém a n. é. közönséggel
tudatni, hogy **Aradon**
kárpitos és disztó-üzletet
nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin,
Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermek-
ben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes
helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek
legkényesebb igényeinek is megfelelek.
Elvállalok minden e szakmába vágó
munkákat, a legegyszerűbbtől a legdisze-
sebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.
Elvállalok olcsón **lakásberendezé-**
seket helyben és vidéken. Költözködések
alkalmával butoresomagolást, ugyszintén
használt kárpitozott butorok újra áthu-
zását gyorsan és olcsón eszközök.

Egy jó házból való fut tanulól felveszek.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és disztó 1819

Thököly-tér 8/a. szám (Prolich-ház.)

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1762

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-
rogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

3 nap alatt meggyógyul

a húgycsőfolyás — ha több éves is — sza-
badalmazott tanulmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi közpórházban s a párisi Hópital-Myd-
ben vérhajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
magömlés meggyógyítására is feltétlenül
biztos. Árend, foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lati utasítással 10 frt. utánvétellel, vagy az
összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1659

Budapest, VIII. József-körút 53.

Egy

a jegyzői teendők minden ágában
teljesen jártas

segédjegyző

Paukóta község irodájában
havi 60 korona fizetéssel, mo-
sás és ágyneműn kívül teljes
ellátással

azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok alulírott nál nyuj-
tandók be. 1808

Paukóta, 1902. évi október
hó 18-án.

Gherba Gusztáv,
jegyző.

NEUMANN M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárukban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Kész

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönségnek **szolid kivitelű**

kész-butoraimat

és olyanokra megbízást készséggel elfogadok. 1899

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Az Andrássy-téren 9. számú
házamban,

Lengyel Lőrincz butorgyáros által birt. összes földszinti, udvari és emeleti

üzleti helyiségek

1903. évi május hó 1-től kedve esetleg azonnal

kiadó.

Közelebbi felvilágosítással közvetlenül hozzám intézendő levélbeli felszólításra szolgálók.
Dr. Szilágyi Ede, Budapest, IV. Váci-utca 36. 1758

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimetre a n. b. közönséget értesíteni, hogy Aradon, a haltéren az „Arany potyka” helyiségekben

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi árfolyam szerint mindenkor nálam kaphatók. Póztai megrendelések a legpontosabban utánvet mellett eszközöltetnek. Becses pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,
haláruda tulajdonos.

302

Telefon 436.

Ajánlják dusan felszerelt raktárakat

öntött-vas kályhákban

és tűzhelyekben

Pöhm és Gedeon

vaskereskedése 76

Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Zálogcédukat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók
a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
a tauczi országút melletti rak-
tárból. 704

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

haszn. lata által nyerhetők.

Egyszeri használat után min-
denki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye
mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpaszták,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmagbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

WOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése ARADON. 1710

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

2603

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.

Aradi nyomdarszvénytársaság könyvnyomdája.